

AARATI phenomena.

ARATI ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ, FRAGMENTVM, GERMANICO CAESARE INTEPRETE.

Oelum circulis quinq; distinguitur, quorū duo extremi maxime frigidī, australis humillimus, & aquilonus excellissimus. His utrinque proximi duos paralleli uocantur, ut ita dixerim, æque distātes, ideo tropicus unus solstitialis, alter hybernus, per quem sol transiens ac tenēs octauam partem Capricorni, solstitium hybernū facit, alter æstiuus, per quem sol transiens ac tenens octauam partem cancri, solstitium æstiuū facit. Medius est æquinoctialis, qui octauam partem arietis tenens æquinoctium uernum facit, octaua libe, autumnale constituit. Ut circuli in cœlo, ita zonæ in terra uocantur, inhabitabiles frigidī circuli sunt ob rigorem, quod ab his longissime sol abest. Sub torrido quidam habitare putāt Aethiopiæ maximam partem: item plurimas insulas maris rubri, aliosq; uertices eminentiasq; terrarū nostris ampliores, sub tropicis habitare nulli dubium est. Noster solstitialis æstiuus est excelsus atq; arduus. Diuisi autem sunt à nobis circulo æquinoctiali, qui antichthones nominātur, & uidētur humiles atq; depressi, qui antipodes infra sunt, quod ut esse uideatur efficiunt flexus obliquitatesq; terrarum, quas antichthones & antistocheæ & antisceptæ inhabitare dicuntur. Incipit autē signifer non ab extremo circulo, nec ad extremum extenditur, sed ab intimo tropico australi brumaliq; eodem per æquinoctialem ad summū solstitialē, eundemq; æstiuale per mediū in his longitudo latitudinisq; porrectus, obliquæ circuli signiferi partes, cccxv. signa xii. partium sigla tricenarum. Quorum quædam minora, quædam ampliora & populo canophora dicuntur, sed compensatio quinq; partibus creditur applicati, ut sint omnes signiferi partes cccxv. Horum incipientia ab ariete, alia sunt masculorum naturalibus, alia fœminarū. Item quartum quoq; eorum aut tropicum, aut solidum, aut deforme, incipiet dinumeratio ab ariete: signa tropicorum duo sunt æquinoctialia, aries & libra, duo solstitialia, capricornus & cancer. Tropicis maxima solida anteposita his deformia.

Hic est stellarū ordo, utrorumq; circuloꝝ, septentriones duplices ad austrū uertuntur figura auersis caudis in uicem sibi aduersantes, inter quas obliquus dilabitur draco. Sub unius namq; pede est serpentarius, cuius serpentarii pedes attingunt frontem scorpionis: à latere autē retro stat custos, sub pedibus quidē eius uirgo habens igneam in manibus spicā. Retrorsus uero uestigiis eius adiacens leo, medio æstiuo solstitio cancer & gemini. Genua autē agitatoris caput gemini attingunt, pedes autē eius tauri cornibus iunguntur, cuius hœduli desuper obtinēt locū septentrionis. Habet autē septentrio à dextris iuxta coronā desuper serpētem in manibus Serpētarii, & eum qui in geniculo stat, & sinistro pede septentrionalis draconis uerticem calcans unum brachiū libræ, alterum dans coronæ. Nam ad minoris septentrionis ultimus pes Cephei continetur, cygnū manu dextra apprehendens, super cuius alas equus extendit pedem, & super equum Aquarius extollitur, iuxta quē capricornus est. Sub Aquarii pedibus piscis magnus austrinus, ante Cepheum Cassiopeia, & à dorso agitatoris Perseus pedem extēdit, super Persei caput Cassiopeia pedibus properare uidetur. Inter cygnū igitur & eum qui in geniculo stat, lyta constituitur. In quorum medio desuper ab oriēte delphinus cognoscitur, sub cuius cauda est aquila, in proximo habens serpentarium. Sed iam de aquilonio circulo distū est, nunc ad australem ordinem properemus.

Sub aculeo scorpionis sacrariū constitutū est, sub corpore eius anteriora Centauri uidentur, in quo est bestia, cōspicitur & Sagittarii pes summus ex alia parte sub australi circulo prope centauri membra hydræ cauda, & cornus ad genua uirginis urna est posita à sinistris Orionis, qui & incola, fluuius qui & Padus, necnō & Eridanus sub pedibus Orionis, qui & incola dicitur, lepus splendida effigie conspicitur, retrorsum uero à pedibus

pedibus eius canis splendida refulget, post cuius caudā nauis cōstituta est, ad tauri pedē protendit manū, Orion pedibus gemini appropinquat: anticanis super caput arietis, nō longe ab Andromedæ pedibus triangulus positus est. Sub ariete & piscibus cetus, con- nexio uero piscium communem habet stellam.

ARATI PHÆNOMENA, GER-
manico Cæsare interprete.

Bloue principium magno deduxit Aratus
Carminis, at nobis genitor tu maximus autor,
Te ueneror, tibi sacra fero, doctiq; laboris
Primitias, probat ipse Deum rectorq; fatorq;.

Quantum etenim possint anni certissima signa,
Quā sol atdentem canctum rapidissimus ambit,
Diuerfasq; secat metas gelidi capricorni.
Quæ ue aries & libra æquant diuortia lucis.
Si non parata quies te præside puppibus æquor,
Cultorū q; daret terras, procul arua silerent.
Nunc uocat audaces in cœlum tollere uultus,
Sideraq; & uarios cœli cognoscere motus:
Nauica quid caueat, quid titer doctus arator
Quando ratem uentis, aut credat semina terris.
Hæc ego dum lætis cogor prædicere multis,
Pax tua, tuq; adsis nato numenq; secundes.

Quæritur cur à Ioue incepit & nō à musis: ut Homero conueniens magis hoc exi-
stimauit principiū Phænomenis, uti Iouem inuocaret, quod ipsoꝝ carminum
origo est Iuppiter: non solus aut ita cœpisse uidetur Aratus, sed & Crates comicus à Vesta
incipiens & profari carmina. Sophron in Mimo, qui nuncius inscribitur, à Vesta inci-
piens: omnes inuocant Iouē omniū principē. Sed queritur cuius Iouis meminerit, utru-
ne fabulosi, an naturalis: Et philosophi quidē plurimi naturalis aiunt eum Iouis memi-
nisse. Sed Crates ait Iouem dictū cœlū. Inuocatu uero merito, quia in aëre & æthere sunt
sidera, & Homerū dixisse Iouem in aliqua parte cœlū, & ipse Aratus, cum dicit Herodo-
tus Iouem dictū aëra & Crates quidē eiusdem est opinionis, testemq; esse Philonem co-
micum dicit. Hoc aut constat & ipsum dicere. Nam quia nihil aliud est uox quàm per-
cussus aër, uidetur conuenienter dixisse, quæ rei præstat autoritatē, plenas Ioue uias refe-
rens, & omnis hominū conuentus, nihil eorū quæ in terra sunt, sine aëre est, ratione etiā
cuius omnes usum desideramus. Nam cuncti mortales ostendūt usum suspitio, et cum
uiuimus aëre indigemus. At quod ait, dextra monstrat, ad auguria pertinet auium, pro-
pter quod & Stoici Iouem esse affirmāt, qui per materiā manat spiritus, & similis est no-
stræ animæ. Zenodotus aut Aetolus & Diodorus aiunt, nec ad fabulosū Iouis sufficere
eiusdem opinionē, esse enim talem causam Iouis, & conuenire omnes uias eo confer-
tas, quas tanquā loco eius describit. Dicendo aut, etiam genus, ostendit animæ immor-
talitatem, Bene propterea quod ait, nouerat enim uirtuti aliquid æmulū futurum. Deo
igitur aduersus delicata lenem esse est, quoniā omniū parens affirmatur, & non solum
hominum, sed etiam deorum.

Aetera quæ toto fulgent uaga sidera mundo,
Indefessa trahit proptio cum pondere cœlum.
Axis stat motus semper uestigia seruat,
Libratasq; tenet terras, & cardine firmo
Orbem agit extremum, geminis determinat axem.
Quem graui dixere polon, pars merula sub undas
Oceani, pars celsa sub horrifero aquilone.

Axem Cretæ dextra leuâq; tuentur,
 Siue arcti, seu Rhomanæ cognominis ursæ.
 Plaustrum, uel facies stellarum proxima uera.
 Tres temone rotisq; micant, sublime quaternæ.
 Si melius dixisse feras obuersa refulgent
 Ora feris caput alterius super horrida terga.
 Alterius lucet, pronas rapit orbis in ipsos,
 Declius humeros, ueteris si gratia formæ.
 Cresia uos tellus aluit, moderator olympi.
 Donauit cælo, meritum custodia fecit.
 Quod fidei comites prima in cunabula magni,
 Fuderunt Iouis attonitæ cum furta parentis,
 Aerea pulsantes mendaci cymbala dextra,
 Vagitus pueri patrias ne tangeret auras.
 Dicta exercere dominæ famuli Corybantes.
 Hic Iouis altrices Helice cynosurâq; fulgent,
 Dat grais Helice cursus maioribus astris,
 Phœnicas cynosura regit, sed candida tota,
 Et liquido splendore Helice nitet haud prius ulla.
 Cum sol oceano fulgentia condidit ora,
 Stella micat cælo septem qua cresia flammis.
 Certior est cynosura tamen, sulcantibus æquot.
 Quippe breuis totam fido se cardine uertit.
 Sidoniamq; ratem nunquam spectata sefellit,
 Has inter medias abrupti luminis instat,
 Immanis serpens sinuosa uolumina torquet.
 Hinc atq; hinc, superatq; illas mirabile monstrum,
 Cauda Helicen superat, tendit simul ad cynosuram,
 Squammigero lapsu, qua desinit ultima cauda,
 Hac caput est Helices, flexu comprehenditur alto.
 Serpentis, cynosuræ ille explicat amplius orbis,
 Sublatusq; retro maiorem respicit arcton.
 Ardent ingentes oculi caua tempora clatis
 Ornantur flammis, mento sedet unicus ignis,
 Tempus dexterius quæ signat stella draconis,
 Quæq; sedet mento, lucet nouissima cauda,
 Extremumq; Helices sydus micat ac radiatur.
 Serpentis decliue caput, quæ proxima signa,
 Occasus ortusq; uno tanguntur ab ore,
 Oceani tumidis ignotæ fluctibus arcti.
 Semper in occiduis seruantes ignibus axem.

Vertices extremos circa quos sphaera cæli uoluitur polos Græci nūctupauerūt, è quibus unus est australis, qui terræ obiectus à nobis nunq̄ uidetur. Alter aut septentrionalis qui Boreus uocatur, & nunquā occidit. Duo sunt arcturi quorū maiore uocāt Helicen, minore canis caudā. Alterutra quidē horum capita deorsum, alterutra sursum aspiciunt. Altera namq; Helice est quæ apparet prima noctis, altera pusilla quidē, sed à nauigantibus obseruatur. Maria enim cōturbat. Helicen aut dicit Hesiodus Calisto Lycaonis regis filiā fuisse, & in Arcadia solitā cum Diana uenari, et in mōtibus uagari, & à Ioue compressam rem celasse Dianæ. Quam grauidā nudam se lauantiem cum aspexisset Diana in lauacro, partū eius acceletans bestiam eam esse iussit, & dum esset ursā, at eum enixa

enixa est, quem Arcadem uocant. Amphis aut comicus poeta refert Iouem in Dianæ effigiem transfiguratum in uenatione Calisto oppressisse, tempore partus plena cum uexaretur, Dianæ culpam indicasse, & iratam Dianam in uersam transfigurasse. Quæ dum in montibus uagaretur, à quibusdã pastoribus apprehensa, cum puero perducta est ad Lycaonem, post tempus Lycæi Iouis templo cõfugiens, cum eam Arcas filius sequeretur, quo eam nefas erat intrare, ab Arcadibus utriq; interfecti sunt. Iuppiter aut utrosq; cœli astris intulit, utramq; eam nominauit. Ouidius à Iunone in bestiam conuersam scribit. Habet aut stellas in capite septem, in singulis humeris singulas obscuras, in armo duas, in pectore unam, in pede priore claras duas, in summa cauda claram unam, in uentre claram unam, in spina unam, in crure posteriore duas, in extremo pede duas, super caudam tres, fiunt omnes xxxiii. porto arcturus minor à pluribus Phœnice, à Græcis Arctophylax, à nonnullis canis cauda uocatur. Quam Sidones aspicientes cõtinuo nauigant. Dicitur à Ioue inter astra collocatus, ut duplex honor Helicis monstraretur. Agathostenes quidẽ in Asiaticis carminibus cynosuram dicit Iouis fuisse nutricem unam ex Idæis nymphis, à qua in Cretæ oppido Hytloe Nicostratus constituit portus, & circa eum locum cynosuram fuisse, cum Telchinis qui dicuntur Curetes Idæi. Aratus cynosuram & Helicen Cretenses Iouis nutrices fuisse dicit, ob quod sunt cœlesti donatæ honore. Habet aut stellas in humero splendidam unam, in pectore claram unam, in uentre claram unam, super caudam claras tres, fiunt omnes septem, supra alias decem quæ præcedunt & dicuntur ludentes, & maxime altera quæ uocatur Polus in quo à quibusdã putatur totus orbis circumuerti, inter ambas ergo arctos maximus flexuoso corpore adiacet draco, qui utranq; arcton flexuoso corpore semicingit, Helicis superuoluit caput, Phœnices circumcingit caudam. Hanc Pherecides dicit inter astra collocatam beneficio Iunonis, eo quod cum nuberet Ioui Iuno, diis offerentibus munera, terra quoque obrulerit aurea mala cum ramis, quæ Iuno in hortum suum, qui erat apud Atlantem inferri iussit, & Hesperides Atlantis filias custodes posuit, quæ cum à filiabus Atlantis subtraherentur, & sæpe uexarentur, Iuno custodem horti draconem peruigilem implicuit arbori, quem Hercules interfecit, & illa astris intulit. Hunc alii Iouem astris intulisse dicunt ob memoriã uirtutis Herculis Mineruæ obiectu, quæ illa contortum cœlo immisit, & inter septentriones locauit. Habet aut stellas in capite splendidas tres. In corpore uero usq; ad caudam duodecim ab inuicem distantes. Sunt aut omnes. xv.

HAud procul efficiens unde est defesta labore, Draco.

Non illi numen, non magni causa laboris,
Dextro namq; genu nixus, diuersaq; tendens
Brachia suppliciter pan sis ad numina palmis,
Serpentis capiti figit uestigia læua.

DRACONEM immensæ magnitudinis, horrorem custodem in somnem dum à Iunone ad custodienda aurea mala esset constitutus, Hercules cum ad mala aurea profectus fuisset, ut refert Pannasis Heracles, fertur peremisse, & iccirco inter astra à Ioue hunc laborem memoria dignum honorasse, & utrosq; sideribus intulisse, ita ut in certamine fuerint eorum habitus, serpentis capite iam defesto, qui ideo in genu stans manibus sursum extensis dextro pede contra draconem porrecto pingitur, ut certaminis labor significetur. Ideo pellem leonis in sinistra manu habere fingitur, ut in signe uirtutis mostretur, quia leonem inermis interfecisse narratur. Habet aut stellas in capite unam, in singulis humeris singulas splendidas, in sinistro cubito unam, in eadem manu unam, in eodem brachio unam, in sinistro femore unam, in dextera parte femoris duas, in coxa duas, in genu dextro unam, in eadem tibia unam, in crure duas, in eodem pede unam, in dextera manu unam, in claua quam eadem tenet manu unam, in leonina pelle quatuor. Sunt omnes xxxiii.

Corona.

CLARA Ariadnæ propius stant signa coronæ.
Hunc illi Bacchus thalami memor addit honorem.

Terga nitet stellis à quo se uertice tollit.

Succiduis genibus lapsus & miserabile.

Haec coronâ dicitur esse Ariadnes, quam Liber astris intulisse dicitur, dum eius nuptias dii in insula Creta celebrarent, cogitans præclarâ facere, pro qua primum noua nupta coronata est. Sed qui creticâ conscripsit, refert, quia cum Liber ad Minoë regem uenisset, ut Ariadnen filiâ eius duceret uxorê, coronâ dono Ariadnê dedisse, Vulcani opere factam ex auro & gemis pretiosis: & talis fulgoris fuit, ut Thesea ex labyrintho liberaret, quæ post astris affixa est, cum in Naxos utriq; uenissent, signum amoris eius crines ostendunt, & est stellis fulgentibus, sub cauda leonis. Habet autem stellas nouê in circuitu positas, quarum tres sunt splendidæ, ad caput serpentis arcturi. **Ophiuchus.**

Hic Ophiuchus erit longe caput ante nitendo,
Et uastos humeros, tum cætera mēbra sequuntur,
Illis languet honor humeris manus integer ardor.
Luna etiam mensē cum pleno diuidit orbe,
Lux tenuis manibus, per quas elabitur anguis,

Pressus utraq; manu medium cingens Ophiuchum.

Scorpius ima pedum tangit, sed planta sinistra,

In tergo residet, uestigia dextera pendent.

Est impar manibus pondus, nam dextera paruam,

Partem anguis retinet, per leuam attollitur omnis,

Quantumq; à leua distantia ferta notantur,

Erigitur tantum serpens, atq; ultima mento.

Stella sub ætherea lucet crinita corona.

Ad quam se dorso peruadet lubricus anguens,

Insignes cælum perfundunt lumine chelæ.

Hic est serpetarius qui super scorpionē stat, tenēs utraq; manu serpentē, qui ab astrologis dicitur fuisse Aesculapius filius Apollinis, qui medicinę arte uterē, mortuos fertur suscitasse. Quāobrem iratus in eum Iouis, domū eius cū ipso fulminis ictu percussit. Rogatu autem Apollinis patris, Iuppiter ei arte sua rursus post obitū defuncto animam restituisse ad uitā & inter astra cōstituisse putatur. Habet autem stellas in capite clarā unā, in singulis humeris claras singulas, in sinistra manu tres, in dextera quatuor, et duas ex eis claras, in singulis lūbis singulas, in singulis genibus singulas, in dextera tibia clarā unam, in singulis pedibus singulas claras. Sunt omnes. xxvii.

Serpens quē tenet in manibus habet stellas in orificio duas, in flexura capitis spissas quatuor, in manu Ophiuchi duas claras, in prima flexura octo, in secūda quē tenet in dextera manu alias octo, in tertia usq; ad caudā sex, fiunt omnes stellæ serpentis. xxx.

Scorpius.

Scorpius sane inter astra à Ioue illatus est, pro eo quod fertur ex terra ortum summis sumque, qui Oriona interficeret ob eius loquacitatem, quod ex uenatione nullam se feram relinquere diceret, isq; Oriona percussit & occidit, et inde à Ioue astris illatus est, ut eius naturā futuri homines intelligerent. Nigidius autem dicit scorpionē ad perniciē Orionis in insula Chio in monte Chelippio ortū uolūtate atq; ope Dianæ. Nam cum in monte Celfonio uenaretur, irridens Dianam contemnebat, eius opera quę in monte constituebat. Itaq; Diana dicitur misisse scorpionem, qui Orionē uita priuaret, postea ab Ioue impetrasse, ut scorpio in duodecim signorum memoria constitueretur, hic ob magnitudinē in duo domicilia partitur, etenim ad aliud tendunt brachia eius, ad aliud corpus & cauda & aculeus. Habet autem stellas in unoquoq; cornu duas, in ore unam clarā, in fronte duas, in dorso claras tres, in uentre duas, in cauda quinque, in aculeo duas, sunt omnes. xix. Ex his quatuor quę sunt in cornibus eius duæ priores claræ, & duæ obscuræ libræ assignantur quam chelæ Græci dicunt.

Inde

Arctophylax.

Nnde Helicen sequitur senior baculôq; minatur
Se uelle Arctophylax brachiorum munera cæcos,
Icarus ereptam pensauit munere ripam.
Non illi obscurum caput est, non tristia membra,

Sed proprio tamen una micat sub nomine flamma,
Arcturum dixere sinus qua uincula nodant.

Bootes qui et arcturus fertur esse custos plaustrû, eo quod plaustrû sequitur, id est, septentriones, & quasi succinctus sit septentrionibus. Hunc dicunt Arcadem Iouis filium esse, de cuius post nomine Arcadia dicta est, quæ Lycaon Pelasgi filius cum Iouë hospitio recepisset, infantem membratim lacerauit & Ioui in epulis apposuit, tentas Iouem, utrum Deus esset. Iouis autem dicitur domum Lycaonis fulmine incendisse, eoque loco ciuitatem constructâ, quæ trapezos appellata est, Lycaonem uero cõuertisse in lupum, Arcadem autem compactis membris ad uitam reduxisse, & cuidam caprario dedisse nutriendum. Qui cum adulta iam ætate esset, matri inscius uim inferre uoluit, quos cum incolæ Lycæi montis eum occidere uellent, Iuppiter utrosq; liberans astris intulit, qui ut res gesta est, ita manent: illa ursæ naturæ hic impetum faciens, quem Bootem Homerus uocat. Habet autem stellas in dextra manu quatuor quæ non occidunt, in capite clarâ unâ, in singulis humeris singulas, in singulis mãmillis claras singulas, in dextra parte corporis sub mamilla obscurâ unam, in dextro cubito clarâ unam, inter utraq; genua clarâ unam, & magnam, quæ est arcturus, in singulis pedibus singulas, sicut omnes quatuordecim;

Virgo.

Vlget spica manu maturisq; ardet arctis.
Quam te diua uocant, tangunt mortalia siue
Carmina, nec surdam prebes uenerantibus autem,
Exosa heu mortale genus, medio mihi cursu,

Stabant quadrupes & flexis lætus habenis,
Teq; tuumq; canam terris uenerabile numen.
Aurea pacati regeret cum secula mundi,
Iustitia inuiolata malis placidissima uirgo.
Siue illi astra genus fuerit, quem fama parentem
Tradidit astrarum se uero intercipit æuo,
Ortus fama tui mediis te læta ferebas,
Sublimis populis, nec designata subire,
Tecta hominum & puros mores sine crimine diua
Iura dabas, cultuq; nouo rude uulgus in omnem
Formabas uitæ sinceris artibus usum.
Nondum ufanos rabies nudauerat enses,
Nec consanguineis fuerat discordia nata.
Ignoti q; maris cursus priuatâq; tellus
Grata fauis, neq; per dubios auidissima uentos,
Spes procul amotas fabricata naue petebant.
Diuitias fructusq; dabat placata colono,
Sponte sua tellus, nec parui terminus agri
Præstabat dominis signo tutissima rura.
At postquam argenti crenit deformior ætas,
Rarius in uasit maculatas fraudibus urbes,
Serâq; ab excelsis descendens montibus ore
Velato, tristisq; genas abscondita ripa.
Nulliusq; latem, nullos adit illa penates.

Tantum

Tantum cum trepidum vulgus cœtusq̄ notauit
 In crepito partum soboles oblita priorum.
 Degeneres habuit semperq̄ habitura minores.
 Quid me nunc habitus super & mala uota uocatis?
 Quærenda est sedes nobis, noua secula uestra
 Artibus indomitis tradat sceleriq̄ cruento.
 Hæc effata super monitus abite cursu,
 Attonitos linquens populos grauiora pauentes.
 Aërea sed postquam proles terris data, nec iam
 Semina uirtutis uitii demersa resistunt,
 Quisq̄ priora tenet uestigia, quisq̄ secunda,
 Fertiq̄ in uento mens est lætata metallo.
 Polluit & taurus mensas assuetus aratro.
 Deseruit propere terras iustissima uirgo,
 Et cœli sortita locum, quâ proximus illi
 Tardus in occasum sequitur sua plaustra Bootes.
 Virginis ac placidæ præstanti lumine signat,
 Stella humeros, Helicenq̄ ignis non clarior ambit.
 Quiq̄ micat cauda, quiq̄ armum fulget ad ipsum,
 Quiq̄ priora tenet uestigia, quiq̄ secunda,
 Clunibus hirsutis & qui sua sidera reddit,
 Nanq̄ aliq̄ quibus expletum ceruicq̄ caputq̄,
 Vatribus ignotis priscis sine honore feruntur.

AD aspectum autem Bootis uirgo constituta est, quæ Erigone dicta est, quæ inter leonem & libram in zodaico locum tenet. Hanc Hesiodus Iouis & Themidis filiam esse dicit, nomine Iustam. Hunc secutus Aratus dicit, quod cum esset immortalis in terris morabatur, & à uitorum aspectu se subtrahere solita, cum fœminis consulto ludere & conuersari uidebatur, & ab eis Iusta uocatur, & nondum inter homines nequitia, neq̄ nauigationem fuisse, sed illam in terris moratam, æquitatem hominibus præstitisse, eo seculo quod aureum dicebatur. Sed postquam diminuti homines, à quietate quieuerunt, illa cum eis minime conuersata est, postquam uero hominum mores in deterius uersi sunt, in toto se è terris abstulit, & in ea parte cœli habitauit, qua enumeretur. Nonnulli autem eam esse Cererem, eo quod spicas teneat, alii Atargatin. Quidam uero Fortunam pro eo quod sine capite astris infertur. Nigidius de uirgine ita refert. Virginem Iustitiam dici siue æquitatem, quæ ab hominibus recesserit & ad immortales merito transierit. Nam cum inter mortales conueniret omnibus locis conciliabulisq̄ solitam consistere & præcipere hominibus ne temere à iustitia & æquitate discederent, qui quandiu monitis eius obedirent, diu in uita sine cura & solitudine futuros, sed cum negligentius æquitate obseruantes declinarèt, insidiisq̄ cupiditate & auaritia alter alterum deciperet, ab hominibus discessisse, & digna cœlesti numero immortalem præmium pietatis possedit. Habet autem stellas in capite obscuram nimis unam, in singulis humeris singulas, in unaquaq̄ ala obscuras duas, ex eis quæ sunt in dextera ala à parte humeri est clara una, & in singulis cubitis singulas, in singulis manibus singulas, illa quæ dextera clarior est, & uocatur spica, in tunica obscuras sex, in singulis pedibus singulas. Sunt omnes xix.

Gemini.

Qua media est Helice subiectum respice Cancrum.

Ancipitis suberit gemini quâ posterior pes.

Hii dicuntur Castor et Pollux fratres Gemini, maxima concordia, è quibus cum uisus cecidisset in pugna quam aduersus Athenienses gerebant, alter immortalitatem accepit, quos Iuppiter utrosque cœlo intulit, sideribusq̄ Geminos nominauit, qui

quæ salutare sunt appellati. Nam & horum stellæ ita se habent ut occidente una, orientatur altera. Alii uolunt Zetum & Amphionem esse, ideo unus zonam alter lyram habens. Nigidius deos Samothracas dixit, quorum argumentum nefas sit enumerare propter eos qui ministris præstant. Item dicit Castorem & Pollucem, Tyndaridas Geminorum honore decoratos, quod principes pacationis dicantur, quod mare totum prædonibus maleficisque pacatum reddidissent, & quo in tempore nauigauerint cum Iasone atque Hercule ad pellem inauratam auferendam, multis laboribus tempestatibusque conficti, periculorum atque animorum experti impendia laboribus liberare studuerunt, atque cum à Ioue essent elati, petierunt à patre ut sibi liceret in eo cœli loco constitui, unde mortalibus auxiliantes prospicere possent. Quamobrem eis concessum est immortali memoria locoque constitui, & plebisque mortalibus auxiliantes sui conspectus gratiam præbent. Quorum prior habet stellam in capite claram unam, in singulis humeris singulas claras, in dextro cubito unam, in eadem manu unam, in singulis genibus singulas, in singulis pedibus singulas. Sunt omnes nouem. Alter qui tripus appellatur, is iuxta cancrum est, habet stellam in capite claram unam, in singulis mammillis singulas, in sinistro cubito duas, in eadem manu unam, in sinistro genu unam, in singulis pedibus singulas, in sinistro pede ultimæ distantie unam, quæ uocatur tropos, fiunt simul decem. Hi sunt inter duodecim signa zodiaci circuli, sed in medio circulo æquinoctiali tropici hyemalis qui australis appellatur sita sunt.

Cancer.

Cancer in astris positus esse dicitur beneficio Iunonis. Quod cum Hercules cum hydra ad fontem Lerneum depugnaret, hic cancer Herculis pede mortuo deprehendit, ut Pamasis autor dicit, quem miratus Hercules calcatum contriuit, beneficioque Iunonis magnis honoribus decoratus est, idem duodecim signorum numero annumeratus: sunt in hoc signo aliæ stellæ quas Græci dicunt, quod cum Liber à Iunone infania obiecta fugeret ad occasum Dodonei Iouis, eiusque in templo responsa peteret, ut Philiscus refert, magni imbres cum grandine orti sunt, ea parte qua transiturus erat. Asinus è contrario transeuntibus per aquas in uno ex his sedes & ipse transuectus est sine periculo, & ab infania liberatus. Vni autem ex his effecisse dicitur, ut uoce humana loqueretur, & post paucum tempus cum Priapo contendere cepit de membro naturali. Priapus compressum asinum occidit. Iouis autem beneficio utriusque immortali honore donati, astris sunt illati. Est & altera origo quæ infertur ab aliis. Quod cum aduersus gigantes dii bellum agerent, idem Liber & Vulcanus & satyri asinis infidetes profecti sunt ad pugnam. Quod genus uiso tumultu diro cum murmure rugissent, gigantes eorum uoce territi fugerunt & confestim dii de gigantibus triumphauerunt & iccirco unam cum præsepio suo astris sunt illati, & in signo nobilis cancri positi, cuius cursum ad occasum tendit. Habet autem stellam in cornibus anterioribus duas claras, & tres obscuras, quæ appellantur nubilum, quod circa eum uidetur præsepium dicitur, in ore unam, in dextris pedibus singulas, sunt quatuor obscuræ, in sinistris priores claras duas, in secundo unam, in tertio unam, in extremo minore unam, in testa duas: sunt omnes.xvi.

Leo.

Orrentisque iugas & fuluum cerne leonem.
Hunc ubi contigerit Phœbi uiolentior axis,
Accensa in cancro iam tunc geminabitur æstas,
Tunc lymphæ tenues, tunc est tristissima tellus.
Et densas lætus segetes bene condit arator.

Ne mihi tunc remis pulset uaga cerula puppis,
Dem potius uentis excluso uela rudente,
Excipiamque sinu zephyris spirantibus auras.

Leonem beneficio Iunonis inter astra collocatum dicitur, eo quod uirtute cæteras præcellat. Periandrus Rhodius refert eum ob primos labores Herculis memoriae

memoriae causa, honorifice astris illatum. Nigidius refert hunc leonem nutritum apud lunam iussu Iunonis, & in terra Arcadia in regione Nemeæ in spelunca Mithdimon nomine fuerit, quam quidam Aphriso dicunt, & iussu Iunonis ad Herculis exitium dimissum, quem Hercules iussu Euristhei interfecit, cum Molocho hospite suo, cuius clauam pro uiribus tributam principio est adeptus, cum qua leonem interfecit, itaque postea claua pro gladio, pelle pro scuto reliquo tempore uti coepit, & apud omnes mortales gratus ob uirtutem haberi coepit, Iunoni porro magis odio esse. Quapropter leonem celesti memoria dignatum uoluntate Iunonis nos arbitramur. Hic notabilis & maximus inter signa est. Plerique uolunt Nemeæ gymnicos ludos ob hunc leonem institutos. Hic totus figuratur. Habet stellas in capite tres, in collo duas, in pectore claram unam, in spina tres, in cauda media unam, in ultima cauda claram unam, in medio uentre unam, sub pectore duas, in priore pede claram unam, sub uentre unam claram, in medio uentris unam, in posteriore pede claram unam, in genu posteriori claram unam: sunt omnes decem & nouem. Videntur aliae stellae obscurae septem iuxta caudam eius, quae uocantur crines Berenices, & sunt earum uirginum quae Lesbo perierunt. Illa autem magna & clara quae in pectore eius est, appellatur Tyberone.

Erichthonius.

St etiam Aurigae facies siue indycta forma,
Natus Erichthonius, qui curru sub iuga duxit
Quadrupedes, seu Myrtoas demersus in undas,
Mytilos hunc potius species in sidera reddit.

Sic nulli curfus, sic ruptis mœstus habenis,
Perfidiam Pelopis raptam gemit Hippodamiam.
Ipse ingens transuersus ab ite leuam Geminorum,
Maiorisq; urse contra delabitur ora.
Numina præterea secum trahit: una putatur
Nutrix esse Iouis, si uere Iuppiter infans
Vbeta Cretæe multo fidiissima capræ.
Sidere quæ claro gratum te gestat alumnus.
Hanc Auriga humero totam gerit, at manus hæc dos
Ostendit nautis inimicum sidus in undis,
Orbis ab Oceano celsus rapit aut semel hædi
Iactatam uidere ratem nautasq; pauentes.
Sparsaq; per sæuos morientum corpora fluctus.

Hic agitator Erichthonius dicitur fuisse Vulcani & Mineruæ filius. Qui Vulcanus cum Ioui fulmen efficeret, ab Ioue promissum cepit, ut quicquid uellet præsumeret: ille Mineruam in coniugem petiuit. Iuppiter imperauit Mineruæ ut uirginitatem defenderet. Dumq; cubiculum introirent certado Vulcanus semen in pavementum iecit, unde natus est Erichthonius: quem Minerua in cista abscondit, draconeq; custode appositus duabus sororibus Aglauro & Pandroso commendauit. Hic primus currus homines equis iunctis docuit similes quadrigæ solis facere, primû Panathenæa constituisse, at cem templumq; ædificasse dicitur. Quem Iouis miratus, astris receptum memoriæ tradidit. In hoc signo & capra est, quam in humero portat, quæ Iouem nutriuit. Itemq; eius filii hædi quos Auriga in brachio portat, qui fluctus significare dicuntur, noscuntur. Museus de capra hoc refert: datur Iouis infans nutriendus Themidiæ Altheæ, quæ fuit domina capræ, quæ ex ea Iouem nutriuit. Esse autem hanc capram filiam Solis dicunt, cuius aspectus tam atrox fuisse dicitur, ut Tytanes eam timeret, rogarentq; matrem Terram ut eam abderet. Terra autem in antro clausam Amaltheæ tradidit custodiendam, ibiq; Iouem cum cura Amaltheæ educauit. Qui cum esset iuuenis, & ille contra Tytanes inermis uellet pugnare, eius pellem dicitur acceptam pro scuto habuisse, quod semper Tytanibus

nibus agitator timori fuerit, & dicebatur media pelle Gorgoneū caput habere, eo testus tegmento capræ tergo alterius pellis testā restituit, uitæ etiam immortalitate donauit, cœliq; astris intulit, & eius pellem appellauit. Aliis placet agitatore Myrtulum esse Mercurii filium, Oenomai aurigā, & à patre Mercurio astris illatum, cuius caput non multū distat ab Helyce, genua apponuntur geminis, pedes iuxta tauri cornua. Habet autē stellas in capite unam, in singulis humeris singulas, sed ea est clarior quæ in sinistro humero est, & appellatur capra, in singulis genibus singulas, in dextra manu unam, in sinistra duas, & super ipso brachio stellas duas, quæ uocantur hœdi: sunt omnes simul decem.

Taurus.

Urigæ pedibus trux adiacet ignea taurus,
Cornua fronte gerens, & lucidus igne minaci.
Quem Liber ignarum cœli formando docebat.
Et caput, & patulas nares, & cornua tauri

Fronte micant hyades, quæ cornua flamma sinistri
Summa tenet, sub hæc eadem uestigia dextra
Aurigæ mediaq; ligant compagine diuos.
Myrtulus exoritur summo cum piscibus ore,
Totus cum tauro lucet, ruit Oceano bos,
Ante super terras cum fulget Myrtulus ore.

Porro taurum inter astra quidam putant positum propter Iouem, quod in bouem sit fabulose conuersus. Nigidius hunc Iouem à Neptuno fratre per gratiam adduxisse, qui in figura tauri sensum humanū haberet, quem Iouis Sydonem misit, ut Europam Agenoris filiam ad se portaret. isq; per pelagus Sydonem uenit, ibiq; Europam inter æquales suas ludentem in templo Aesculapii conspexit, eamq; repentino arreptu collocatā suo tergo deuexit ad Iouem in insulam Cretam. Ob hanc igitur causam Iuppiter taurum sideribus dignatus est immortali memoria inferre. Eratosthenes dicit hunc esse qui coit cum Pasiphaë, cuius priores partes apparent, reliquum corpus nō apparet propter foemineum sexum. Spectat autem orientem. In signo autē tauri frons & facies Hyades uocantur, quas Phereades Athenæus nutrices Liberi dicit, quæ Dodonides nymphæ uocantur. Quæ cum à Lycurgo captiuitatem timētes fugerent Thebas, ne sibi à Iunone aliquid paterentur, Iuppiter cœlo illatas sideribus honorauit hyadesq; appellauit, quod nascente Libero eas in uenerit, quas in signum temporis posuit, uel quod sint pluuiales, uel enim pluere est, quia eorum ortus imbres concitat, uel quia in modum y literæ posite sunt. Museus & ista refert: Ex Athlante & Hya duodecim filia procreata sunt, & filius Hyas, quem dum ab apro uel leone occisum sorores omnes nimis diligētes flerent obierunt, è quibus quinque stellas figuratas Hyades appellauerūt, septem autem Pliades. Myrtulus autem quinque filias Cadmi esse dixit. Habet autem taurus stellas in capite quinque, quæ Hyades appellantur, id est, in cornibus singulis singulas, in fronte duas, in naribus unam, hæ sunt hyades. In singulis genibus singulas, in ungue anteriore duas, in palearibus duas, in collo unam, in dorso tres, è quibus nouissima splendida est, in uentre splendidam unam, in pectore unam, in palla unam, sunt omnes xviii. ab excisione tauri usque ad id quod septem stellæ sunt, quas quidam Pliades uel Pleiades dicunt, quæ non uidentur simul, eo quod septima obscura sit.

Cepheus.

Asides etiam cœlum cum coniuge Cepheus
Ascendit, totaq; domo, quia Iuppiter autor
Est generis, prodest maiestas saepe parentis.
Ipse breuem patulis manibus stat post cynosuram,

Diducto passim quantum latus à pede dextro,
Cepheus extremam tangit cynosurida caudam,

p

Tantundem

Tantumdem à læuo distat minor utraq; iungit
Regula, Cepheos uestigia baltheus ambit.

Cepheus in ordine, quarto loco positus est, quem septentrionalis circulus occupat, à pedibus usq; ad pectus, reliquus medius est arcturo æstiuo tropico circulo, fuit ergo, sicut Euripides scribit, Aethiopū rex, Andromedę pater, qui filiã suam ad cetum dicitur exposuisse, quã Perseus saluauit, eiusq; causa & ipse pater beneficio Mineruę sit astris illatus. Habet quidem stellas in capite splendidas duas, in singulis humeris singulas, in singulis manibus singulas claras, in singulis cubitiis obscuras singulas, in zonã tres obliquatas, in dextra coxa unam, in sinistra genu duas, supra pedes quatuor, in ultimo pede unam, sunt omnes nouemdecim.

Cassiopeia.

Va latus afflexum sinuosi respicit anguis,
Cassiopeia uirum residet sublimis ad ipsum.
Clara etiam pernix cælo cum luna refulget,
Sed breuis & paucis decorata in sidere flammis.

Qualis ferratos subicit clauicula dentes,
Succutit, & foribus præducit uincula claustri,
Talis dispositis stellis ipsa horrida uultu,
Sic tendit palmas ceu sit planctura relictam
Andromedam meritæ non iusta piacula matris.

Cassiopeia interea (ut refert Sophocles carminū uates) dicitur præposuisse formam suam Neteidibus, ob quam rem ira Neptuni ceti trãsmisso uastabatur eorum terra, expositamq; Andromeden & ceti propositam, ob quam rem longe habitus eorum diuersus est, ita autem est Cassiopeia in sella sedens, habet in capite stellã clarã unã, in singulis humeris singulas claras, in dextra mãmilla clarã unã, in dextra manu clarã & magnã unã, in sinistra manu clarã unã, in umbilico clarã & magnã unã, in sinistro fœmore duas, in eodem genu clarã unã, in unoquoq; angulo selle in qua sedet singulas claras. Sunt omnes, xiii.

Andromeda.

Ec procul Andromedæ totam quam cernere nondum
Obscura sub nocte licet, sic emicat ore,
Sic magnis humeris candens nitet, ac media ambit,
Ignea substricta fulget qua zonula palla,

Sed pene facies remanet distractaq; pandit
Brachia, ceu magni teneantur robore saxi.

Andromeda filia fuit Cephei & Cassiopeię, quæ adamata est à Cupidine, & datū est responsum ut traderetur cetui ad deuorandum. Quæ suspensa inter duos montes & exposita cetui est cum omnibus ornãmētis. A Perseo autem liberata est, et ob id Persea dicta, beneficioq; Mineruę astris recepta est. Euripides etiam dicit intra astra collocatã, ut labor Persei æternus pateret, manibus eius extensis, quemadmodū cetui opposita est. Quæ cum à Perseo liberata esset, neq; patri neq; matri uoluit cõmorari, sed continuo cum Perseo profecta est. Habet stellas in capite clarã unã, in singulis humeris singulas, in singulis cubitiis claras singulas, in dextra manu clarã unã, in eodem brachio claras duas, in zona tres, sub zona quatuor, in singulis genibus claras singulas, in dextro pede duas, in sinistro pede unã. Sunt omnes, xxi.

Equus dimidius.

Andromedæ uero radiat qua stella sub ipsa,
Albo fulget equus, tres harmo, sed latera æquis
Distingunt spatiis, capiti tristissima forma.
Et ceruix sine honore obscuro lumine sordet,

Spumantū

Spumanti mandit, sed quæ fetus ore lupato,
 Et capite & longe ceruice insignior exit.
 Stella nitens harmis lateriq; simillima magno.
 Nec totam ille tamen formam per singula reddit,
 Primo præstat equo medio apta ordine membra.
 Destituunt uisus, radiis hinc surgit imago
 Gorgonis, hinc proles in Pierio Helicone.
 Vertice cum summo nondum decurreret unda,
 Museos fontes dextri pedis ictibus hausit.
 Inde liquor genitus nomen tenet Hippocrenen,
 Fontes nomen habent, sed pegasus æthere summo.
 Veloces agitat pennas, & sidere gaudet.

E Quis præterea dimidius est, priore parte patēs usq; ad umbilicū. Aratus dicit super geniculatore situm, & iam astris illatū, eo quod à celsitudine Heliconis mōtis percusso pede dextro aquam produxit, quæ liquorem Hippocrenē dicunt. Quidam pro eo quod Iouis eo usus fuerit. Nōnulli uero Pegasus putāt qui ad astra pro Bellerophonis interitu euolauerit. Euripides dicit Menalippen Chironis filiam esse, quæ cōpressa grauida profugit in Pelion montem, & dum à patre cōprehendi timeret, deorū misericordia conuersa in equū ad astra conscendit, cuius posterioris partes corporis propter foeminei sexus pudorē non uidētur. Habet autem stellas in facie claras duas, in capite clarā unam, in singulis auribus singulas claras, in maxilla unam, in ala proxima capiti clarā unam, in humero alæ dextræ unam, in mediā ala unam, in extremis pennis unā, in harmo unam, in pectore unā, in spina unam, in umbilico clarā unā, in singulis genibus singulas, in singulis unguis singulas, fiunt omnes. xviii.

Aries.

Nde subest aries qui longe maxima totrens
 Orbis, & ad finem spatii non tardior horam
 Peruenit, & quando grauiore Lycaonis arctos,
 Axem uel tutor quem tanto gratior ille

Distantis cornu properat contingere metas.
 Clarā ue non illi est facies, nec sidera possunt,
 Officiat si luna sua uirtute nitere.
 Sed quærendus erit zonæ ratione micantis.
 Vt chelæ candens aut baltheus Orionis.

Aries, ut Hesiodus & Pherecides dicunt, inter astra collocatus est, propter Phrixum & Hellen Athamatis & Nebulæ filios. Qui cum nouerçā occidere uellent in sani à Libero dicuntur effecti, qui dum in sylua erratēt, mater eis arietē aurata pelle fertur adduxisse, qui cum nauigare uellent in mare proiecti sunt, quod pelagus ab Helles nomine Hellepontus uocatur. Helles autē (ut aiunt) à Neptuno saluata est, & ex ea puerū Pæonē genuit. Phrixum autē in sidēs preparato arietē Colchos adductus est ad Oetam regē, ibiq; arietem matri immolauit, eiq; suam aureā pellem concessit antequā inter astra processisset, quā draco custodiuit. Genitum autē hunc arietem dicunt ex Neptuno & Theophane Altidis filia, quā cum adamasset in insulam Chrinnissam traduxit, inq; Iouem cōuertit, cum qua in arietem mutatus concubuit, ex qua aries chrysouellus natus. Nigidius hunc arietem dicit ducem & principem esse signorū zodiaci circuli. Immortali autē honore donatum, quod cum Liber exercitū in Africam duceret & aquæ inopiam pateret, subito aries ex arena exiuit, et Liberum cum suo exercitu ad aquā perduxit diuinitus. Hoc factō Liber eum arietem Iouem Ammonē appellauit, eiq; phanū magnificū fecit eo in loco in quo reperta est aqua, & abest ab Alexandria itinere dierum nouē, locus arenosus & serpentū multitudine plenus, & ab arena Ammon est nominatus. Præterea aries

dux aquæ immortalis mutatus & cœli sidera consecutus. Cōuertit aut̄ caput ad tantum ipse autem assequitur aliis signis. Habet aut̄ stellas in capite unam, in auriculis tres, in collo duas, in summitate pedum anteriorū singulorū singulas, in dorso quatuor, in cauda unā, in uentre tres, in summitate singulorū pedū posteriorū singulas. Sunt omnes. xviii.

Deltoton.

St etiam propiore Deum cognoscere signo,
Deltoton si quis donum hoc spectabile Nili,
Diuitibus ueneratum undis in sede notarit.
Tris illi laterum ductus æquata, duorum

Sunt spacia unius breuior, sed clarior ignis.

Hunc aries iuxta medium deltoton habebit.

Super caput arietis non longe ab Andromedæ pedibus adiacet signum quod Græci ob similitudinem deltae literæ deltoton uocant, latini autem ob proprietatem formæ triangulum dicunt. Quod quidā à Ioue per Mercuriū inter astra positum dicunt, super caput arietis, pro eo quod obscurū esse dicitur. Quidā uero dicunt Aegypti esse effigiē stellis figuratam in tribus angulis, id est, trigono & Nilū talem ambitū facere. Habet aut̄ stellas tres, in singulis angulis singulas, è quibus una est clarior.

Pisces.

Inter lanigeri tergum & Cepheida mœstam
Hunc ultra gemini pisces, quorum alter in austrum
Tendit, threiciū boream petit alter, & audit
Stridentes auras niueus quas procreat Hemus.

Non illis liber cursus, sed uincula cauda,

Singula utrumq; tenent uno coeuntia nodo.

Nondum stella premit piscis qui respicit auras,

Threiciæ dextram Andromedæ cernuntur ad ulnam.

Pisces hi sunt & maior piscis. Nigidius hos pisces dicit in flumine Euphrate fuisse, & ibi ouum inuenisse miræ magnitudinis, quod uolentes eiecerunt in terram atq; ita colūbā insedisit & post aliquot dies exclusisse, eam Syriæ que uocatur Venus, maximèq; misericors ad homines pertinebat, quæq; multa quæ ad utilitatem hominibus ueterentur ea dicitur inuenisse. Quæ quoniam Iouis sapius à Mercurio laudari nominatq; au dicit quod in deos religiosa, in hominibus officiosa diligēter fuerit rogata à Ioue quod sibi optanti tribui postulet, illa ait ut pisces qui suam originem seruassent immortalī premio afficerentur. Iuppiter in duodecim signis pisces siderū splendore decorauit. Unde hodie quoq; Syri neq; hos pisces edunt, & columbas potestate decorant. Horum aut̄ unus aquilonius est, alter australis, ex aduerso caudis utrinq; positus. Habent inter se alligamentū luteū continens usq; ad priores pedes arietis. Andromedæ aut̄ humerus dextere piscis est signum. Habet idem aquilonius stellas duodecim. Alligamentū luteū quo continentur in parte boreæ habet stellas tres, in parte noti tres, ad orientem tres, ad occidentem tres. Australis piscis quindecim. Sunt omnes. xxxix.

Perseus.

Antus & ille micatantum occupat ab Ioue cœli,
Dextra sublata similis prope Cassiopeam,
Sublimis fulget, pedibus properare uidetur,
Et uelle aligeris purum æthera tangere palmis.

Perseus quidem ex Danaë & Ioue natus est. Iuppiter enim in similitudinem aurei imbris se transformans oppressam delusit Danaë Achrisii regis Argiuorum filiam, quam pater à Ioue uitiatam cognouit, intra arcam includens præcipitauit in mare, que delata ad Italiā, inuenta à quodā piscatore & oblata regi, eam sibi fecit uxore, unā cum Perseo quem enixa est in mari. Qui missus ad Polydectem regē in sulæ Sariphi. Accepta à Mercurio

à Mercurio talaria & à Vulcano harpe adamantina per aëra iter faciens ad Gorgones Phorci filias uenisse perhibetur, quæ angues pro crinibus dicuntur habuisse, quosq; uisissent in lapides conuerrere. Gorgones tres feruntur fuisse sorores, uno oculo, una pulchritudine inter se cõmunicantes quarum nomina putantur, prima Stennio, secunda Euriale, tertia Medusa. Quidã uero eum à Minerua missum dicunt, & ab ea clypeũ uisitrem accepisse, per quem uidere nec uideri ab eis posset. Qui cum Gorgones dormientes inuenisset, caput Medusæ abscidit, & Mineruæ tradidit, quod illa in suo pectore aptauit, ut in bello terribilior esset. Perseũ aut̃ inter sidera collocauit. Habet aut̃ stellas in capite unã, in singulis humeris claras singulas, in manu dextra clarã unã, in eodem cubito unam, in manu sinistra unã, in dextra parte lumborũ clarã unã, in sinistro scemore clarã unam, in singulis genibus singulas, in singulis tibiis singulas, in singulis pedibus singulas, in capite Gorgonis circũquaq; tres, in harpe unam, fiunt omnes. xviii.

Pleiades.

Idera comunem ostendunt ex omnibus ignem,
Septem traduntur numero, sed carpitur una,
Deficiente oculo distinguere corpora parua.
Nomina sed cunctis seruauit fida uetustas.

Helestra, Alcynoeq; Celenoq; Taygeteq;
Et Sterope, Meropeq; simul, formosaq; Maia,
Cœlifero genitæ, si uere sustinet Atlas
Regna Iouis, superosq;, atq; ipso pondere gaudet.
Lumine non multo Pleias certauerit astris.
Præcipuo sed honore ostendit tempora bina.
Cum primum agricolam uentus superimminet auster,
Et cum surgit hyems portu fugienda peritis.

Pleiades à pluralitate Græci uocant, latini eo quod uere exoriantur Vergilius dicunt. Dicit aut̃ Pherecydes Athenæus septẽ sorores fuisse, Lycurgi filias, ex Naxo in insula, et pro eo quod Liberũ educauerunt à Ioue inter sidera sunt relata. Harũ nomina putantur Elestra, Alcynoe, Celeno, Asterope, Merope, Taygete, Maia, quarũ septima, ut ait Aratus uix intueri potest, quã quidã præ timore Orionis fugisse putant, quidã à Sole persecutam arbitratur, uocatãq; electrã, quæ non sustinens uidere casus pronepotũ, fugerit. Unde & illã dissolutis crinibus propter lucũ ire asserunt, & propter comas quidã Cometen appellant. Nonnulli uero Meropen esse autumat, quæ nupta, à quodã uiro nominata est Hippodomia. Museus aut̃ refert filias Atlãtis fuisse septem, ex quibus sex claræ sunt, una obscura, cum diis cõcubuerunt, tres cum Ioue, & ex Helestra Dardanus, ex Maia Mercurius, ex Taygete Lacedæmon, cum Neptuno duæ, Alcynoe ex qua Hercules, Celeno, ex qua Lycus, cum Marte Asterope, ex qua Oenomaus, Merope cum Sisypho. Magnã apud homines dignitatem habent.

Lyra.

Empora læua premit parti subiecta draconis,
Summa genu subuersa tenet, quã se lyra uoluit,
Contra spectat auem uel Phœbi quæ fuit olim.
Cygnus de thalamis candens qui lapsus adulter,
Furta Iouis falsa uolucer sub imagine texit.

LYram inter astra collocatã dicunt propter honorem Mercurii qui eam condidit ex testudinis similitudine de Apollinis boum cornibus, qui intendit chordas septem Atlantidũ numero. Regrediente igitur Nilo ad suos meatus inter cætera relicta etiã testudo est, quæ cum putrefacta fuisset & nerui eius extensi intra corium remansissent, percussã à Mercurio sonitũ dedit, in cuius similitudinẽ Mercurius LYram fecit, quã postea Apollini datam, alii Orpheo dicunt, eo quod unus ex musis, id est, Calliope sit filius, fecit aut̃ chordas nouem iuxta numerũ musarũ. Tantæ namq; dicitur dulcedinis in modulãdo

fuisse ut arbores, saxa, bestias, atq; inferos cōmouerit, ob coniugis Euridices desiderium ad inferos descendens. Qui cum Apollinem maximū deorū honoraret, Liberū autē patrem, à quo fuerat glorificatus minime glorificaret, sedēs in Pangeo monte, & expectans solis ortum, Liber indignatus misit Bacchas, ut Aeschylus scribit, quæ eum mēbratim discerperent, collectisq; membris eius sepelierūt eum in Lesbiis montibus, eius lyrā Museo dederunt. Iouemq; rogauerūt, ut eius memoriā astris in ferret. Habet autē stellas in utrisq; pectinibus singulas, in cacumine chordarū singulas, in utrisq; humeris singulas, in fundo unā, in modulo unā, in tympano clarā atq; candidā unā. Sunt omnes nouem.

Cygnus.

A Ut medii fulgoris erunt penna utraq; læta
Dexterio iuxta regalem Cepheos ulnam,
At læua fugit instantem sibi pegafon ala.

CYGNŪ dicūt inter astra cōstitutū, eo quod Iuppiter in cygnū trāsfiguratus euolauit in tamū Atticę regionis, ibiq; cōpresserit Nemesim, quę & Læda dicitur (ut refert Crates tragœdiarum scriptor) quæ enixa est ouum, unde nata est Helena, sed quoniam Iuppiter rursus in cælum in cygnū trāsfiguratus se recepit, ut fuit pennis tenus simu lacrum eius sideribus reliquit. Habet autē stellas in capite clarā unā, in dextra ala quinq;, unam clarā quæ est erga collū, in sinistra ala quinq;, in pectore unam, in cauda unā, quæ est amplissima. Sunt omnes. xiii.

Aquarius.

Ceano merfus sopitas condere flammās,
Hymbres occasus ortusq; intercipit ora.
Et cum terrores auget mox atra marinos,
Multum clamatos frustra spectauerit ortus,

Tunc rigor, aut rapidus ponto tunc incubat aufer.
Tarda ministeria & nauis tremor alligat artus,
Et rationem animi temeraria pectora soluent.
Nulla dies oritur, quæ iam uacua æquora cernat.
Puppibus & semper tumidis tatis innatet undis,
Interea tentare undas iuuat, aspera sed cum
Assultat lateri deprensæ spuma carinæ,
Tunc alti curuos prospectant littore portus.
Inuentasq; alii terras pro munere narrant,
Interea exanimat pauidos instantis aquæ mons,
Ast alii procul è terra iactantur in altum.
Munit & hos breue lignum, & fata instantia pellit,
Et tantum à leto, quantum rate fluctibus absunt.

PORTO aquarius nomen accepisse dicitur quod eius exortu hymbres plurimi fiunt. Quidā uolunt Ganymedem eum esse Troili & Calliroes filiū, qui cum in Ida monte uenateret ob nimiam pulchritudinē à Ioue adamat, & per aquilam raptus inter astra est collocatus. De hinc Aquarius dictus est quod undas funderet. Nigidius Hydrochoston siue aquarium existimat esse Deucalionē Theſſalum, qui maximo cataclismo sit relictus cum uxore Pyrrha in monte Aetna, qui est altissimus in Sicilia, & posteaquā se & uxorem suā in terra relictū censuit, orbitatis & uastitatis misertus, ab Ioue precari cœpit, ut aut & ipsi interirent, aut hominū genus restituerent. Iuppiter respondit & per sortem indicauit, ut lapides quos ante se reperissent post se iactarent. Reuersi itaq; quotquot Deucalion misit, uiri fiebant, quos Pyrrha, fœminæ. Quo facto rursus hominū genus natū est, ob quam rem *λάος* græce populus dicitur, quia lapis antiquitus græce *λάας* appellabatur. Ab antiquis quidē dicitur Aristeus filius Apollinis fuisse, quē Apollo dicitur ex Cyrene procreasse, quam cōpressit in monte Orptheo, qui Cyrenis est appellatus. Aristeus dicitur

dicitur omnibus artibus doctus fuisse, quibus ceteros homines ad bonos fructus utilitatemque perducebat. Is cum caniculæ signum pestiferum oriretur, & statim praesentes fructus laederentur, & homines diuturna pestilentia afficerentur. Factum est ut à diis impetraretur maxime Neptuno, Iouis fratre ne tempestatibus et ventis pateretur genus humanum affici indignis calamitatibus. Itaque uenia data, cuiusque pestilentiae uim abscinderent. Quapropter Aristeus à diis inter astra est collocatus. Habet autem Aquarius stellas in capite obscuras duas, in singulis humeris singulas amplas, in sinistro cubito unam, in dextro cubito unam, in singulis manibus singulas, in singulis mammillis singulas, sub mammillis singulas, in dextro lumbo unam, in singulis genibus singulas, in dextera tibia unam, in singulis pedibus singulas. Sunt omnes. xviii. Effusio uero aquae dextra leuaque fit stellis. xxxi. Quarum duae splendidae sunt, ceterae uero obscurae. Capricornus.

Capricornus sane similitudinem habet Aegyptios, habet enim posteriorem partem piscis, priorem capricorni, & hunc honorem dicitur affectus, eo quod cum Ioue sit nutritus. Epimenides dicit in Ida utrosque nutritos, & ad Titanorum bellum cum Ioue esse profectum, quem Iuppiter uictor astris intulit, quod eius opera dii armati essent. Itemque matrem eius captam quod Dicolon inuenisset in mari, ideo piscis cauda notatam. Nigidius capricornum refert immortali honore donatum, quo tempore Python in monte Tauro speluncam haberet & Aegyptum incoleret, ab Ioue concessum habuisset quemadmodum diis posset obsistere, cum eis consilium panderet, si neque terras relinquere uellent, neque Pythonis immanitati resistere dii possent, inconsulte figuras immutauerunt, in quam quis uellet, seu bestiam seu uolucrum, seu piscem pecudem uel, Python se in captam transmutasset, itaque immortales si guris ignotis Pythonis ante oculos crebro uersabantur, unde adhuc maxime pro diis multas bestias obseruant coluntque Aegyptii, & conuenit Pythoni neminem deorum aduersari sibi met, uacua cognouit, dominantibus, arbitratus deos se uictos propter metum dominabatur imperitis fortunae uarietate, & periculi magnitudine instantis. Nam post xviii. dies dicitur consilium de eo repente à diis factum ut interficeretur, ob idque usque hodie in Aegypto hos dies, id est, xviii. festos perpetuo annis singulis instituerunt, in quibus diebus qui nascitur amplius quam eos non uiuit. Python autem fulmine interficitur ab Apolline in templo Aegypti Memphis, ubi mos fuit solio regio decorari reges qui regnabant, ibi enim sacris initiabantur primum, ut dicitur reges satis religiose tunicati, & tauro quem Apim appellant iugum portare fas erat, quem Deum maximum Aegyptii existimant, & per uicium unum duci ut perire existimabant labore humanae necessitatis, ut crudelius quam sub eis sint abutantur. Deducitur autem à sacerdote Isis in locum qui nominatur Adytos, & iureiurando adigitur, neque mensam, neque diem intercalandum quem in festum die immutaret, sed cccxv. dies peracturos sicut institutum est ab antiquis, sed illud reuertamur unde digressi sumus, igitur dii postea quam Pythonem poena affecerunt, sancta astarum memoria decorauerunt, & ei nomen Aegyptii Aegyptia imposuerunt, quod contenti dii se in bestias conuertissent, Pythonem se in captam transfigurabat oppidumque magnificum in Aegypto aedificauerunt quod Panopolim appellauerunt. Habet autem stellas in singulis cornibus duas, in naribus claram unam, in capite claras duas, sub collo unam, in pectore duas, in anteriore pede unam, in summitate ipsius pedis unam, in dorso septem, in uentre quinque, in caudae extremitate claras duas. Sunt omnes. xxvi.

Sagittarius.

Elligerum Titan etiam cum contigit arcum.
Ducentemque ferunt sinuato spicula neruo.
Iam clausum ratione mare est, iam nauita portu
In festam noctem fugit ad longasque tenebras,
Signum erit exorietis nobis tum nocte suprema,
Scorpios ille micat super freta cerula cauda.

Insequitur gravis arcus & in lucem magis exit.
Tunc alte cynosura repit, tunc totus in undas
Mergitur Orion, humeris & uertice Cepheus.

Porro Sagittarius scorpione oriente ascendit, quo ascendente Orion occidit totus & Cepheus à uertice et humeris cum manibus, in cuius signi regione zodiacus circulus humilius propter equina crura. Quidam negant, dicentes nunquam Centauros ullis sagittis usos fuisse: Quidam autem dicunt quod quadrupedes esse non uideantur, sed stans bipes Sagittarius. Hic autem homo equinis pedibus est & caudam habet ueluti Sagittarii. Sophotheus autem tragœdiarum scriptor illum affirmat esse Crotonem. Euschemi musarum nutricis filium & inhabitasse Heliconem atque sagittis & uenatu uitam exegisse, qui inter musas sepius commoratus plausu cantus earum distinguebat, id est, ad pedem manibus plaudebit, quo alii timerent. Hunc musæ beneficio Iouis astris intulerunt, cuius artes, id est, plausus & sagittæ inter mortales mansere. Nigidius de Crotone idem dicit, sed non contentum cum musis, sed dum illæ cantus chorosque celebrarent, hunc procul auditu repente plausu ad pedem feriendo oblectare canentes, ob hoc cum à Ioue immortalis memoria earum rogatu donatum quod esset nutricis earum filius, idem Oceani nepos. Habet autem stellas in capite duas, in arcu duas, in acumine sagittæ duas, in dextro cubito unam, in eadem manu unam, in uentre claram unam, in spina duas, sub cauda duas, in anterioribus geniculis singulas. Sunt omnes xv. Reliquæ uero septem subter crura similes quidem sunt posterioribus, quæ non ostenduntur, quod Centaurus duplex sit, iaculum autem eius, ex quo dicunt omnes cygnos ab Apolline interfectos, qui Iouis fulmina fuerat, absconditum, fertur ad aquilonem, & peracta, ac potius sedata lite, assumptum, & ad pedes Sagittarii inter astra collocatum. Habet autem stellas quatuor, in summo unam, in medio obscuram unam, in pennis duas, unam uero splendidioris alii.

Aquila.

Vnguibus innocuis Phrygium rapuit Ganymedem.
Et cœlo appositus custos, quo Iuppiter arsit
In puero, luit excidio quem Troia furem.

Aquilam sane inter astra collocatam dicunt propter Ganymedem Iouis ministrum, quem rapuit in cœlum, est enim ea signum Iouis, quod cum dii omnes uolucres inter se diuiderent, eam in portione sortitus sit Iouis, quod altius cunctis uolantibus euolet, & pene inter omnes principatum teneat, & quod sola auium solis radiis non terreatur. Namque ita est spectans ad orientem pennis tensis. Aglaosthenes dicit Iouem in aquilam transfiguratum, Naxiam regionem ubi nutritus fuerat petiisse, & regnum accepisse: egresso uero de Naxo cum aduersus Titanas proficisceretur, & sacrificium faceret, aquilam ei in auspicio apparuisse & fulmina ministrasse, quam bono omine acceptam tutelam subiecisse. Habet autem stellas in capite claram unam, in humeris singulis alarum singulas, in pectore obscuram unam, sunt omnes quatuor. Sagitta autem quam tenet in pedibus, dicitur sagitta Apollinis fuisse, cum qua Cyclopes interfecit, eo quod Iouis fulmina faceret, quod eo telo Aesculapius eius filius à Ioue esset interfectus, quam sagittam astris illatam in memoriam uirtutis suæ reliquit. Habet autem stellas quatuor, in summo unam, in medio unam, in pennis sagittæ duas.

Delphinus.

Sidera quæ mundi pars celsior æthere uoluit,
Quæque uident boream uentis assueta serenis
Diximus, hinc alius declinans ducitur ordo,
Sentit & infanos obscuris flatibus austros.

Neptunus ut Artemidorus refert Amphitriten uoluit in coniugium accipere, quæ cum ob ueterum diem magnitudinem et uirginitatis obseruationem ad Atlantem confugisset, Neptunus post eam multos misit qui eam peterent, inter quos & delphinum misit qui eam peteret. Quæ cum circa insulas Atlantis moraretur reperit eam nunciavitque Neptuno, quam ille suis persuasibus ad suam

ad suā perduxit uoluntate, delphinōq; maximos honores in mari tribuit, quē in astris intulit & in manu sua habere instituit. Habet aut̄ stellas nouē, & ideo musicū signū dicitur, eo quod in numero musarum: stellas habet in ore unā, in folio duas, in penulis uentris tres, in dorso unam, in cauda duas, sunt omnes nouem. Delphinus aut̄ non multū currit super capricornum.

Orion.

Tela caput magniq; humeris sic balteus ardet,
Sic uagina ensis pernici, sic pede fulget.

O Orion, qui et incola dicitur, ante tauri uestigia fulget, & dicitur Orion ab urina, id est, ab inundatione aquarū. Tempore enim hyemis habet ortū, cum mare & terras aquis & tempestatibus turbat. Hunc Rhomani iugulā uocant, eo quod sit armatus ut gladius, stellarū luce terribilis & clarissimus: qui si fulget serenitate portendit, si obscuratur tempestate annuit imminere. Hunc Hesiodus dicit Neptuni et Euriales filiū, cui dono datū est à Neptuno ut super fluctus ambularet ueluti supra terrā. Qui cum Chiū uenisset Meropē Oenopionis filiam cōpressit, quē Oenopion ob iniuriā excæcauit, & de finibus suis expulit, ipse cum Lemnū uenisset, à sole dicitur ei lumina restituta esse, & reuersus est ad Oenopionē, qui cum à ciuibus terra absconderetur Oenopion, desperata eius inuentione Cretam est profectus, ubi cum immodice uenaretur, et à Diana corripeteretur, ait se nullā feram in terris relicturū. Tellus indignata scorpionē extulit mitē magnitudinis, qui pœnas magniloquentiæ eius exigeret. Iouis aut̄ Orionē ob uirtutem astris intulit, idem rogatu Dianæ scorpionē inter astra duodecim cœlo collocauit, quorū contra magnitudinē stellæ quoq; eorū amplissimæ sunt. Aristomachus autē dicit Caubrisa quædā Thebis uoto petisse ut filiū haberet, ad quē Iouis Mercurius & Neptunus hospitio deuenerunt, qui eis hostiā immolauit ut filius nasceretur, cuius bouis pelle detracta dii in eam urinā fecere, iussuq; Mercurii terra obruta est, unde puer supradictus est natus, quem Vrionē appellauerunt & astris intulerunt. Quidam aut̄ dicunt Vrionem Methymnæū: qui cum esset citharæ potens, rex Corinthiorū Pyranthus nomine eum dilexit, qui cum à rege impetrasset ut ciuitatē arte sua illustraret & magnū patrimoniū acquisiuisset, consenserunt famuli cum nautis ut eum interficerent, quē cum uellent interficere petiit ab eis ut ante decantaret. Cum aut̄ citharæ sonus cum uoce eius audiretur, delphini circū nauim uenerunt, ille super unū ex his se præcipitauit, qui eum sublatum ad regem Pyranthum Corinthū detulit: delphinus subductis per æstū aquis exanimatus est. Qui cum suos casus Pyrantho narrasset, iussit rex Pyranthus delphinū sepeliri, & ei monumentū fieri. Post aliquantulū tēporis nauis qua Orion deuectus fuerat Corinthum delata est. Nautas cum ad se adduci rex imperasset, & de Orione inquireret, dixerūt eum obiisse. Quibus ille castino inquit, die ad delphini monumentū iurabitis, eosq; custodiri mandauit, atq; Orionē ita ornatū sicut se præcipitauerat in monumento delphini delitescere. Cum aut̄ adducti per delphini monumentū iuraret Orionē obiisse, & de monumento prodiisset, illi eum uidentes obmutuerunt, ibiq; regis imperio crucifixi sunt. Dehinc Iouis miseratione dicitur Orion cum delphino inter astra positus. Nigidius aut̄ refert quodā tempore Iouem cum cæteris diis apud Museū Bisthonorū regem hospitio dapilli copiosōq; affectu prædito in hilaritate constituisse, ut in corio tauri qui tunc immolatus fuerat mingerent, eoq; loco in corio terra obruta natus sit Orion, qui factus adolescens digna deorū forma atq; egregia uirtute incitatus immortalī memoria obtemperabat, quibus ortus dicebatur. Nam cum in Celinio uenaretur, Dianam irridens contemnebat eius opera, quæ in monte cōstituebat. Itaq; Diana misisse dicitur scorpionem qui Orionem uita priuaret. Orion uita priuatus sideribus illatus est. Habet aut̄ stellas in capite claras tres, è quibus media est splendidior cæteris, in singulis humeris singulas claras, in dextro cubito obscuram unam, in eadem manu unam, in zona tres, in gladio quē tenet in manu tres, in singulis genibus singulas, in singulis pedibus singulas, in mantili tres. Sunt omnes, xvii. & decem ex eis obscuriores.

Cum

Canis.

Um tetigit solis radios accenditur aestas.
Discernitq; ortu longe fata uiuida firmat,
At quibus arctatae frondes aut languida radix
Exanimat, nullo gaudet maius ue minus ue

Agricola, & sidus primo speculator ab ortu.

Sirius stella est in medio centro caeli, ad quam cum sol accesserit duplicatur calor ipsius, & languore afficiuntur corpora humana. Sirium autem stellam uocatam putant propter flammæ candorem. Latini autem illam caniculam uocant, unde & dies caniculares dicuntur, quia quandiu sol in ipsa est, pestifera est, sed pro qualitate adiacentium commutatur. Nam aut uincitur, aut morboris utitur uiribus. Hinc est quod cum certo tempore oritur non semper est noxia. Quidam uero dicunt canem fuisse quæ Europæ cum dracone custos data est, quæ postea Minos utraq; accepit, eandem postea ob medicinæ causam Proctidi in munere datam, quæ postea Cephalus utraq; possedit uir Proctidis, qui eam ad Thebas duxit ad uulpem, Thebanorum agros infestatem cui cani fatum est ne ab ullo posset interfici, itemq; uulpi. Iuppiter uero uulpem in lapidem conuertit, & canem astris intulit. Amphianus tragœdiarum scriptor refert, quod cum hominibus stellas relinquerent locum, missus est legatus canis ad Doloram, quam ut uidit tempore tempestiuo adamauit, qui cum flagraret amore nec posset frui, magis asperius urebatur, calamitate accepta & deos adiutores in uocare cœpit, tunc Aquilo misit filios suos adolecentes, qui operam cani traderent, & ipse flatu suo canis ardore sedauit, qui flatus etesiæ dicitur, amoris autem memoria remansit, sunt qui aliter memorent. Icarus à Libero hospitio receptus est, qui ei in munere utrem plenum uino tribuit, iussitq; ut in reliquas terras propagaret. Icarus dehinc Athenæus cum in terram Atticam ad posteros deuenisset, eis genus hoc suauitatis ostendit: pastores autem cum immoderatus bibentem, ebrii facti cœciderunt. Qui arbitantes Icarum malum medicamentum sibi dedisse, eum fustibus interfecerunt. Icarum autem occisum, canis qui cum eo fuerat, Neæra nomine, ululans, Erigone eius filiam monstrauit ubi pater in sepultus iaceret, quæ cum uenisset eius corpus sepeliuit, ipsaq; se in monte Hymeto contulit, ibiq; laqueo sibi mortem consciiuit. Tunc dicitur Liber à Ioue petiisse ut Erigonem & Icarum astris inferret. Iouis autem audita eius petitione, Erigonem signum uirginis nominauit, Icarum autem patrem eius arcturum. Qui cum exoritur tempestas mari terraq; efficit, cumq; Athenas pestilentia opprimeret, ex oraculo responsum est cessaturam pestilentiam, si per annos singulos de frugibus & uindemia Icaro & Erigone primum delibaretur. Quod factum est ab Atheniensibus, qui diebus festis instituis aras constituerunt, ideo quia illam pendentem aspexerunt, quod est apud Græcos, ex quo factum est, ut soli osculo iactarentur homines. Canis autem Icarum qui ululans ante pedem pendens uirginis mortuus est, Astricyon nominatur, quod nos canis stellam dicimus, qui ob eandem causam quando exoritur summam pestilentiam hominibus facit. Habet autem stellas in capite unam, quæ Isis dicitur, clarâ, in lingua unam, quam Sirium uel Canem uocant, quæ magna est & splendida, in collo duas, in singulis humeris singulas obscuras, in pectore clatas duas, in anteriore pede sinistro tres, in dextro unam clarâ, in extremo supra dorsum tres, in uentre duas, in sinistro femore unam, in posteriori pede sinistro unam, in summitate caudæ unam. Fiunt omnes xx. Situm autem est hoc signum inter hyemalem tropicum, & arcticum subterraneum qui australis uocatur.

Dasypus.

Sic utrunq; oritur sic occidit in freta sidus.

Tu paruum leporem perpende sub Orione.

Lepus sub pedibus Anticanis et Orionis constitutus est. Hic dicitur Orionis canem fugere uenantis. Nam ut uenatorem eum finxerunt aliqua de causa, ita leporem ei ad pedes fugientem finxerunt. Quidam negant tam nobilem tamq; magnam uenatorem, de quo ante

ante in scorpione signo diximus, & postea in ipsius figura dicemus, oportere leporē uenari. Callimachusq; accusat eum, quod cum Dianæ scriberet laudes, dicit eam leporino sanguine gaudere, & eos uenari dixerit. Nōnulli à Mercurio inter astra collocatū dicunt propter nimiam uelocitatē, siue quod inter quadrupedes plus pariat, & quosdā foetus pariat, quosdā uero in uentre habeat, sicut Aristoteles philosophus ait, qui de animalium ratione differuit. Antiquitus autē dicebatur in insula Hiero nullū leporē fuisse, sed ex eorū ciuitate adolescēs quidā studio generis ab exteris terris leporem foeminā produxit, & ad eius partū diligentissime quæ opus essent administrauit, itaq; cum peperisset & cōplures eius ciuitatis ad studiū intendisset, & partim pretio, partim beneficio mercati essent, omnes lepores alere cœperunt, quibus cum nihil daretur ad manducandū, impetu facto omnia comederūt, quo facto insulā calamitas afflixit, itaq; postea leporis figurā astris contulerunt, ut homines meminissent nihil his exoptandū in uita, si insolēter utatur latitia qua dolorē capere posterus cogatur. Habet autē stellas in singulis auribus singulas, in pedore duas, in dorso nitidā unā, in posterioribus pedibus singulas. Sunt autē omnes. vii.

Argonauis.

T cum decurtens in hiber iam nauita remos,
Auerfamq; ratem uotis damnatus ab ore,
Perlegit optatam cupiens contingere terram.
Sed quia pars uiolata fuit, coeuntia saxa
Numine Iunonis tutus confugit Iason.

Hæc micat in cœlo lateri non amplior, ætus
Qua surgit malus, qua debet reddere proram,
Intercepta petit, nulla sub imagine forma.
Puppis demisso tantum stat lucida clauo.

Post canis igitur magni caudā secundū stellarum ordinē nauis cōstituta est, quam quidā beneficio Mineruæ inter astra collocatam dicūt, quæq; prima ab ea fabricata est, et mare quod antea in uium fuerat hominibus peruiū naualis ingenio fecit, quam notatam in cœlo figurauit, sed à gubernaculis usq; ad malū, nōnulli dicunt Danaū Belli filiū ex cōpluribus coniugibus quinquaginta filias habuisse, fratrem autē eius Aegyptū totidem filios. Danaum autē & filias eius interficere uoluit, ut regnū paternū solus obtineret, easq; filiis suis uxores à fratre poposcit. Danaus autē cognita malitia Mineruā in uocauit a diutricem, tunc primū dicitur Minerua nauim fecisse, quæ Argos appellata est, cum qua Danaus ex Aphrica Argos profugit. Aegyptus filios suos ad persequendū fratrem misit. Qui postquam Argos uenerunt patruū impugnare cœperunt. Danaus autē ut uidit se eis obsistere non posse, dedit eis filias suas, quæ patris iussu uiros suos una nocte interfecerunt, sola Hypermestra Linum seruauit, ob quod phanum illis factum est, cæteræ uero dicuntur apud inferos in dolium pertusum aquam ingerere. Habet autē nauis stellas in puppe quatuor, in catastro quatuor, in malo summo tres, in singulis remonibus quinque, sub carina quinque, sunt omnes. xxvi.

Cetus.

Iuerso posita & boreæ uicina legenti,
Auster pistris agit duo sidera perlegit unum.
Nanq; aries supra pistrim piscesq; feruntur,
Bellua sed ponti non multum præterit amnem.

Porro sub ariete & piscibus super fluuium cetus in cœli regione collocatus est. Dicitur autem à Neptuno missus ad Cepheum propter inuidiam Nereidis, à qua contra Cassiopeiam & Andromedam exardescerebat propter nimiam pulchritudinem: huius cetui Andromeda proposita erat, quæ Perseus interfecit, & ab Ioue astris illatus est, ut memoria ætus maneret. Habet autē stellas in caudæ extremo claras duas, à cauda usq; ad gibbum eius sex, sub uentre sex. Sunt omnes. xiiii.

Planxete

Eridanus fluuius.

Lanxere ignotis Asia Phaethontides undis,
Eridanus medius liquidis interiacet astris.
Huius pars undæ laeuum ferit Orionis,
Lapsa pedem, procul amotis qui piscibus usus,

Vincula coniectat nodus cristam super ipsam,
Aequore pistris adit, sunt illi libera cælo
Sidera nonnullam specie reddentia formam.
Sub leporisq; latus uersam, post deniq; puppim
Inter & Eridanum flexusq; cauumq; carinæ.
Atq; hæc ipsa notat, si nullam ferre figuram.
Sunt etiam toto sparsi sine nomine mundi,
Inter signa ignes, etiam quibus & sua desit
Forma, per oppositi noscuntur lumina signi.

Fluuius, ut superius diximus, subter cetum collocatus est, cæli regione cernitur. Ad quem sinister Orionis pes exteditur. Ab Arato & Pherecide Eridanus Padus esse putatur, & ideo inter astra collocatus, quod à meridianis partibus dirigere cernitur. Hesiodus autem dicit eum inter astra collocatum propter Phaethonta Solis, & Clymenes filii: qui dicitur currum patris ascendisse, cumq; à terra altius leuaretur, præ timore in Eridanum fluuium, qui & Padus dicitur, cecidit, ab Ioue fulmine percussus, & omnia ardere cœperunt, causaq; extinguendi uniuersos amnes immisos esse, omnēq; mortalium genus interuisse, præter Pyrrham & Deucalionem. Sorores quoq; Phaëtonis flentes in arbores populos uersæ sunt, lachrymæq; earum in electrum durare dicuntur, Heliadesq; appellatae, ipsas autem nomina habuisse: Merope, Helie, Aegle, Aegiale, Pette, Phœbe, Charie, Diosippe. Cygnus quoq; rex Liguriæ Phaëthotis propinquus, dum fleret, in cygnū conuersus est, id quoq; monēs flebile canit, à quibusdam uero Nilus, qui & Gyon existimatur, & ideo inter sidera collocatus, quod à meridianis partibus cursum dirigat. Est autem sidus multarum stellarum luce adornatum, & subiacer ei stella, quæ uocatur Canopus siue Ptolemæon splendens, tangitq; temonē nauis: apparet autem humillima, eo quod circa terram esse uidetur, & nullū sidus inferius apparet, ob quod terrestris uocatur. Habet autem stellas in primo flexu quatuor, in secundo tres, in tertio tres, usq; ad nouissimam septem, quas dicunt in ore Nili fluuii esse: sunt omnes, xvii.

Infirmus hydrochoos, sed quæ uestigia figit
Sunt aliæ stellæ, quæ caudam bellua flecit.
Quaq; caput piscis media regione locata.
Nullum nomen habent, nec causam nominis ullam,

Sic tenuis cunctis iam pene euauit ardor,
Nec procul hinc dextra diffundit aquarius undas,
Atq; imitata cadunt errantis signa liquoris
E quibus una magis sub cauda flamma relucet.
Squamigeræ pistris pedibus subit altera signi.
Fundentis latices, est & sine honore corona.
Ante sagittiferi nullum pernicia crura.

Piscis magnus cuius nepotes dicuntur pisces qui in circulo zodiaci constituti sunt, dicitur in astra collocatus, eo quod decidens in Boeth stagno, Phaceti filia Veneris in piscem sit transfigurata, quam Syri deam nominauerunt. Quidam autem dicunt quod de stagno filiam Veneris saluauerit. Vnde usq; hodie Syri pisces argenteos in templo sacrauerunt. Est autem signum in parte australi, quod piscibus orientibus oritur, quem piscem dicunt aquarii urnæ habere effusionem. Habet autem stellas xii. è quibus una fertur esse sub pedibus aquarii, & tres in brachiis eius. Ipsæ autem clariotes esse cæteris noscuntur.

scuntur. Inter hæc sunt astra siue signa quæ planetæ appellantur.

Qceanum occasu tangit tanto & magis arte,
Thuribulo metæ uim cælo suscipit, & iam
Præcipiti tactu uastis dimittitur undis.

Multa dedit natura homini rata signa salutis,

Venturamq; nouis cladem depellere suasit.

Inter cetera licet numeres sub nocte cauenda

Thuribulum, nam si sordebunt cætera cœli,

Nubibus obductis illo splendore timeto,

Ne pacem pelagi soluat uiolentior auster,

Tunc mihi siccentur astricto cornua uelo.

Erigat, emittantq; latus per inane rudentes.

Quod si deprehensa turbauit lintea puppis,

Incubuitq; sinu laxo, uel mergitur undis

Prona ratis, soluetq; inimicum Nerea protra,

Vel si perspexit seruator Iuppiter æger.

Ultima persoluunt iactatæ uota salutis,

Nec metus ante fugit, quàm pars effluxerit orbis

Quæ boream cœlum spectantibus indicet ortum.

Sacrarius qui & Pharam dicitur, est signum nauigantibus semper cõtrarium, quod sequitur scorpionis caudam. Quod quidam locatum inter astra dicunt, quod in eodiu primu mutuo coniu ratione fecerunt, cum Iouis contra Saturnum fecit, quod memorie non solum astris illatum, sed etiã hominibus hoc habere institutum, quia in agonibus & ludis quinquennialibus coronæ habentur, & fœderis testes adhibentur, itemq; uates per quos futura respondentur in symposiis domibus consecrantur, & iure Iuppiter igneũ sibi uelamen, ne eius fulminũ potetia deprehenderetur adhibuit. Habet stellas quatuor, duas in superficie, in qua prunæ fuisse dicuntur, duas in uase eius.

Centaurus.

Inde per ingentes costas, per crura, per harmos

Nascitur intacta sonipes sub uirgine dextra,

Seu prædam è syluis portat, seu dona propinqua,

Placatura deos cultor Iouis admouet aræ,

Hic erit ille pius Chiro tutissimus omnis

Inter nubigenas, & magni doctor Achillis.

Hic humero medium scindens iter ætheris alti.

Sic tenuem traxit nubem stellas ue recondit,

Toto clarus equo uenientes nunciat euros.

Centaurus dicitur Saturni & Philyræ filius, nam Saturnus cum Iouem filium quereret in Thracia cum Philyra Oceani filia in equum uersus dicitur concubuisse, & ex ea Chironem centaurum natum, artis medicinæ inuentorem, ipsamq; in arborem *φίλυρα*, hoc est, tiliam uersam esse, & habitasse Chironem in Pelio monte, inter homines æquissimum, à quo Aesculapius medicina, Achilles cithara, in astrologia Hercules literis instructi sunt, cuius hospitio cum Hercules uteretur, sicut Antisthenes dicit è phætrea sagitta lapsa dicitur pedem eius uulnerasse, acceptoq; uulnere illum animam exhalasse, & ab Ioue astris illatum. Est aut signum ad aspectũ Sacraritii. Vnde & ad idem Sacraritium sacrificare uideretur. Habet stellas in capite obscuras tres, in singulis humeris singulas claras, in dextro cubito unam, in eadem manu unam, in medio pectore unam, in spina duas, in uentre splendidas duas, in dextro lumbo claram unam, in cauda tres, in singulis genibus reuersus duas, in utroq; harmo unam, in utrisq; pedibus anterioribus singulas, sunt omnes xxxiii. Quidam arbitrantur tenere in sinistra manu arma

q & leporem,

& leporem, in dextra uero bestiolam quæ *θηρίον* appellatur & *βύραρυ*, id est, utrem uini plenum, in quo libabat diis in sacratio. Habet autem stellas bestiola in capite unam in spina claram unam, in cauda duas, in summo pede posteriore claram unam, in anteriori pede unam claram, in thyrso tres. Sunt omnes xxxiii.

Hydra.

Hic primos ortus crater premit ulterioris,
Vocalis rostro corui super hydraq̄ lucet.

HYdra super cuius caudam coruum sedere dicunt, & in medio unam afferunt, est signum in parte australi, caput deflexum habens ad cancrū, cuius sinuosi corporis medietas est connexa sub leone, caudam uero extendit ad Centaurum, supra quā sedet coruus: qui coruus ideo inter astra collocatus dicitur, eo quod fuerit in tutela Apollinis, à quo missus ad fontem ut diis ad libandum aquam deferret, qui cum uidisset arbores grossos ficus habentes, uolans confedit in eis donec maturæ fierent, & aquam deferre distulit, post paucos autē dies peracto sacrificio cum ille ficus comedisset, & se diis peccasse sensisset, denuo ad fontem ut aquam hauriret rediit, & ab hydra exterritus uas uacuum reportauit dicens excessisse aquam, quæ fuerat in fonte, cognoscens Apollo sibi coruum peccasse, prohibuit eum eo tempore aquam bibere, ut Aristoteles dicit in eo libro, qui de bestiis scribitur. Et Isidorus in naturalibus, uel in physicis memoriæ tradidit, quod ipse peccati pœnas daret, qui & postea astris illatus est. Crater autem in medio angue positus est, caudam autem anguis coruus appetit rostro, neque potest iuxta accedere ut bibat. Habet anguis stellas in capite claras tres, in prima flexura sex, & una ex eis obscura, ad ultimum in secūda flexura tres, in tertia quatuor, in quarta duas, in quinta usque ad caudam octo claras, fiunt omnes xxvi. Paululum sub prima flexura crater siue urna situs est inclinatus ad genua uirginis. Habet stellas in labris obscuras duas, per singula latera tres, in fundo duas, sunt omnes x. Coruus autē qui est ad ultimā eius caudam spectans ad occasum habet stellas in capite clarā unā, in ala duas, in cauda tres, in pedibus singulas ab unguibus, sunt omnes sex, omnes simul fiunt xxxiii.

Ethereum uenit thalamū super imbribus atrum,
Et tonitru crebrāq̄ abscondit grandine terras.
Temperat in geminis annum, nec crede sereno,
Nubila nec diuturna putes cum sidere cancri.

Fons erit ardentis, tamen hoc in littore certum,
Flagrantis placide lucens hic temperat annum.
Composuit sedem Nemeæis finibus astrum
Virgineq̄ & libra semper pendentia tantum
Nubila continua magis in statione manebunt.
Nunc quoq̄ nulla fides cœlum cum scorpion acer
Stat super, incerta nanq̄ omnia lege feruntur.
Heu quantis terras cum Iuppiter ignibus omnis
Obruat, aut glomerata cadet quam densa per astra,
Immitis grando cœlo, quam sæpe sonabit,
Cum spatium attigerit tendentis singulaq̄ ignis.
Non terris imbres, ponto non flamina deerunt,
Et cœli tetret sonitus mortalia corda.
Cum sedem ægoceti cithetæus attigit ignis,
Horridus ad gelidos portendit aquarius ignes.
Hybernæq̄ cadunt pluuia, concretaq̄ grando.
Piscibus à geminis sub prima recurret astra.
Hesperus hæc tibi signa feret, cum lucifer ora
Ingreditur uenus alma polum, sed ubi hesperus ignes

Prouocat

Pronocat aethereos, & noctem ducere terris
 Incipit, exorients ecce hæc Cytherea mouebit.
 Vere cauetes imbres & fulmina culmine ab alto,
 Phrixium rutilo pecus irradiauerit astro,
 Nubila commixtusq; fragor pluuiabilibus undis,
 Flaminâq; assiduo terris tum stantia pulsu.
 E cœlo diri deiecti grandinis ictus.
 Vere magis nitido tauri cum sidere fulxit,
 Appota geminis eadem constantia præstat,
 Cum dederit soles inducit nubila cœlo,
 Nubila cum fuerint subitos mirabere soles
 Et modo te uento gelido modo protinus imber,
 Lucent alterna superabit nube serena.
 Sin leuis ingressa est spatiosi sidera cancri,
 Pacem mundus habet, nonnulli corpore soles
 Pestiferi incendunt: non sidera densa solutos,
 Astringunt artus alieno tempore lenis,
 Omnia pacato tum sidere temperat aër.
 Ac rapidis idem ne solibus æstuet orbis
 Efficient magni conspecta signa leonis.
 Virgine erunt pluuiæ, pleriq; in nube fragores,
 Concaua quos reddunt in cluso nubila uento.
 Detrahit autumnus pluuias eademq; repellit,
 Nubibus assiduis, cœlumq; ob frigora prima.
 Extremum autumnus superent glacialia terræ.
 Scorpios at raris ne quis caua terra grauetur,
 Horrebit pluuiis ad diros omnia nimbos,
 Continuisq; tuit cum per sinuosa tenetur.
 Cornua centauri rapida distincta sagitta,
 Aegoceros imbres & crebro lumine ruptos
 Nubibus elidet sonitus, tremulôq; nitore.
 Flagrantis teli mortalia numina uincunt.
 Hæc eadem fundens prædicat Aquarius imbrem
 Extremis sæuis matia increbrescere uentis.
 Ostendunt pisces Veneris quos stella notatit.
 Et quoniam certis extat uia cognita signis,
 Accipe quid moueat mundo Cyllenius ignis.
 Si modo Phœbei flammæ euaserit axis.
 Matutina ferens solitos per sidera cursus,
 Cum pecudum uillis auratam fulserit astum,
 Ventorumq; graues & diræ grandinis itæ.
 Non intermisso patienti tempore surgent,
 Qui pluuias alias etiam in regione notabis
 Affore non omni, namq; est tunc imber in atuis.
 Ast ubi se taurus sinuatis cornibus effert,
 Grandine significat geminis tranquilla sereni,
 Et placidum nautis spondet cœlumq; fretumq;
 Nubila atq; imbres æstus ac frigora miscet.
 Certior ardor erit quamuis iuuet aura fauoni,
 Cum uasti calida radiabit sede leonis,

Tempora sed ætherei simul ac possederit ignis.
 Omnia mixta feret, pluuias meditabitur ingens.
 Vndiq; grando uenit, rumpuntur culmina nimbis,
 Centauri attigerit cum iam Cyllenius arcus,
 Aut ubi confurgit capricornus & ipse biformis,
 Aut subitos cœlo deducet crebrius imbres.
 Fulminis aut iactu magnū pertumpit olympum,
 Nulla serenato capricornus nubila cœlo
 Comparat, aut gelidos flatus cœliq; fragores.
 Non alio melius signo prædicere possis.
 Piscibus hæc eadem quamuis cognoscere fas sit,
 Quandoquidem exoritur mundo Cyllenius ignis.
 Quid faceret primum modo cum lumine solis,
 Tempus & occasus moneat quoq; discere Phœbi.
 Ver erit hybernis totum execrabile nimbis,
 Et crebro tonitru iunget florentia rura,
 Spesq; nouæ segetis quatientur grandinis ictu,
 Vretur cœlum magni cum regna tonantis.
 Ingrediens pecudis ingreditur aurea terga,
 Hinc & Agenorei stellantia cornua tauri,
 Quid uerant gemini rapido quid sidere cancer,
 Si penitus quæras taurum sœuire uidebis.
 Grandine nec contra ferri ratione probanda,
 Aut cancro aut geminis calidus uestigia seruat.
 Hic quo dicta leo sœuisq; caloribus ardet.
 Flatus at geminis miscet tranquilla serenis,
 Specifetæq; manu tendenti libera nutu
 Dissentit diuæ, sed ut hæc uentura serena
 Nuntiat, & uentis cessat mare, cessat & æt.
 Scorpios in pluuias rarus, sed nubibus attis,
 Crebet agit nimbos & sœua tonitrua porrat.
 Clara sagittiferi tetigit cum lumina signi,
 Aegocero semper cœlo leuis excidit imber.
 Frigidus at rapidis horrebit aquarius euris.
 Brumalesq; dabit pluuias atq; igne perenni,
 Cum sonitu quatiet nubes secuta laboris.
 Non frustrans animum certo me limite ducat,
 Hæc eadem tibi signa dabunt non irrita pisces.

Solem per seipsum constat moueri, non cum mundo uerti, sed in zodiaci circuli o-
 bliquitate cursum peragere paulo superius diximus, qui dum per trecentos sexagin-
 taquique dies & quadrantem, zodiacum lustrat, & singula tricenis diebus deniq; ho-
 ris ac semisse, id est, dimidia hora transcurrat in clemento dimidiatum horarum quar-
 to anno unum diem complet quem bisextum nuncupant, qui dies conficitur ex qua-
 drantibus. Nam cum duodecies semis sex horas integras faciant, id est, quadrantem. Hic
 quadras quater ductus uiginti quatuor horas perfecit, idem unum diem cum sua nocte
 complet, & in quarto bisextū, ut præfati sumus efficit. Sol interea dum igneus sit, præ ni-
 mio motu conuersionis suæ amplius incalescit, cuius ignem dicunt philosophi aqua nu-
 triti, & è contrario elemento uirtutem luminis & caloris accipere, unde uidemus eum
 sæpius madidum atque rorantem. Tunc autem eclipsim patitur, quod latine defectio
 dicitur, quotiens luna xxx, ad eandem lineam qua sol uehitur peruenit, eiq; se obiiiciens
 cum

eum obscurat, unde deficere nobis uidetur, cum ei orbis lunæ opponitur. Signa enim tempestatum uel serenitatis hoc modo astrologi mundi cognoscenda esse dixerunt. Vergilius nanque ait, si sol in ortu suo maculosus sit, atque sub nube latens, aut si dimidia pars eius apparuerit, imbres futuros: item Varro ait, si exorrens concavus uidetur, ita ut è medio fulgeat & radios faciat partim ad aquilonem, partim ad austrum, tempestatem humidam & uetostam futuram innuit, item si sol inquit rubeat in occasu syncerus dies erit, si palleat tempestatem significat. Nigidius quoque ait si pallidus sol in nigras nubes occidat, aquilonem uentum significat. Hunc etiam Græci Apollinem appellauerunt, à quo se spiritum accipere arbitratur. ἀπόλλων enim græce, latine perdens dicitur, quod feruore suo omnem succum uirentium decoquendo perdat herbarum. Hunc etiam diuinationis Deum esse uoluerunt, siue quod sol omnia obscura manifestat in luce, siue quod in suo processu & occasu eius orbita multimodos significationum monstrat effectus. Sol dicitur aut ex eo quod solus sit, aut quod solito per dies surgat & occidat. Hunc etiã sine barba pingunt quia occidendo & nascendo semper est iunior, siue quod nunquam in sua uirtute deficiat, ut luna, quæ crescit aut minuitur. Huic quoque illa ob causam quod aut quadripartitis temporum uarietatibus anni circulum peragat, id est, uerni, æstatis, autumnii, & hyemis, aut quod quadripartito limite diei metitur spatium. Unde & ipsis equis condigna nomina posuerunt, id est, Erythræus, Actæon, Lampros, & Philogæus, Erythræus græce ruber dicitur, quod à matutino lumine rubicundus exurgat: Actæon lucidus dicitur, quod tertia hora instante lucidior fulgeat: Lampros uero lucens uel ardens dicitur, quod fit dum ad umbilicum diei contra arcticum conscenderit circulum: Philogæus græce terram amans dicitur, quod hora nona procliuior uergens occasui pronus incumbat.

Luna teris uicinior est quam sol, siue quam cætera errantia sidera. Unde & breuiore orbe celerius peragit cursum suum. Nam iter quod sol trecentis & sexagintaquinque diebus & sex horis peragit, luna uigintiseptem diebus & octo horis percurrit, singula uero signa sol tricenis diebus & denis horis ac semisse. Luna autem binis diebus & semis hora bisse unius perlabitur. Unde fit ut quantum spatii in zodiaco luna percurrit, tantum sol tredecim diebus expleat. Hanc quidam philosophorum dicunt proprium lumen non habere, globique eius unam partem esse lucifluam, aliam uero obscuram & paulatim se uertendo diuersas formas efficere. Alii contra aiunt lunam globum suum habere, sed ignem à sole concipere, & quantum percussit ardescere, & quantum à sole discedit augeri. Cum uero contra steterit, fertur ex aduerso & uelut speculum non uim sed imaginem reddit, unde & defectum patitur, si inter ipsam & solem umbra terræ interueniat. Hac enim crescente uniuersa gignentia pubescunt, tenuescente tenuantur, humor etiam & spiritus omnis augetur, tumescit Oceanus, quod diuerso cæli & uagantium stellarum temperatur, atque deturitur, & infra fluit, id excipit luna & soli tradit, quo & animalia rugescunt, & humus quodammodo animatur genitali calore, & ut ita dixerim, uia plurimum ualent in originibus quam in ortu sunt, languent in occasu, ortum facit in stella quam sol præterit, deinde statione matutina cum à quinto loco solis steterit in eodem manet signo donec ab eodem sole moueatur, quæ contraria est soli, mane occidit, oritur simul nocte & uocatur Chronicos. Deinde rursus altero latere à quinto signo deprehensa, post meridiana stationem facit donec ingresso sole idem signum sub radiis eius delitescens in totum occidat. Aspiciunt inter se stelle ex tertio signo quod dicitur trigonum, & habent maxime confusionem: item à quarto signo quod tetragonon & centrum uocatur, & in alterutrum maxime præstant effectum. Item ex contratio quod est septimum signum & diametron uocatur, quæ maxime aduersum cætera dissident uel leuiter aspiciunt, ut sextum quod dicitur hexagonon. Signa tropica peregrinis nationibus præsent & omnino moribus & consiliis subinde uariantur, atque permutantur biforma generatione, rerum omnium repetitionem significant, & interim dilationem

solida uehementer & instanter efficiunt & ad exitum uel prospera uel aduersa perducunt, sicut aspiciuntur à stellis, uel fauentibus, uel repugnantibus. Iam uero quia de eius cursu uel ordine sub breuitate diximus, restat ut quid de ea gentiles senserint edicamus. Lunam gentiles Dianam, germanam Solis quem Apollinem nuncupabāt fuisse dixerunt, & sic ut à sole, spiritum, ita se à luna corpus accipere arbitrabantur. Dicebant enim eam uirginitatis præsidem & uirginem, eo quod in uia nihil pariat. Idcirco igitur ambo sagittas habere dicuntur, quod ipsa duo sidera de cælo radios usque ad terram emittant, ideo faces, quia luna illuminat, sol & illuminat & exurit, ideo bigam luna dicitur habere, siue propter uelocitatem, siue pro eo quod nocte & die apparet, ideo unum equum album & alium nigrum dicitur habere, eo quod hyeme & æstate plus luceat quam uere & autūno. Diana autem luna dicta est quasi diane, eo quod die ac nocte apparet ipsa, & Luna eo quod luceat, & Triuia eo quod tribus fungatur figuris, de qua Vergilius ait: Tria uirginis ora Dianæ. Nam eadē luna, eadē Diana, eadē Proserpina uocatur, id est, cælestis, terrestis, & infernalis. De qua quidam. Denique cum luna est sublustris splendet amictu. Cum succincta iacet calamis Latonia uirgo est. Lunā uoluerunt etiam apud inferos Proserpinam, seu quod nocte luceat, siue quod humilior currat & tertis præsit, unde bigam bouum habere dicitur, illo uidelicet pacto, quo detrimenta eius, non solum terra, sed & lapides uel crebra animantium, & quod magis incredibile sit etiam lætamina sentiunt, quæ in lunæ incrementis eiecta uermiculos parturiant: ipsam Dianam dictam nemoribus uolūt, simili modo quod arborum ac fructuum succo augmenta inducat. Denique clementis lunæ abscissa ligna furfurae tinearum terebra manibus fistulascunt. Nemoribus quoque adesse dicitur, quod omnis uenatio plus nocte quam die dormiat. Endymionē uero pacto amasse dicitur duplo scilicet modo, seu quod primus hominū Endymion cursum lunæ inuenerit, unde & triginta annos dormisse dicitur, quia nihil aliud in uita sua nisi repertioni studuit, sicut Mnaseas in primo libro de Europa scribens tradidit, siue quod Endymionē amasse fertur, quia nocturni rotis humor qui est siderū quoque ipsius lunæ animadmodum herbarū succis infundatur & pastoralibus profunt successibus. Præterea signa tempestates uel & serenitatis in ea uideri posse antiqui dixerunt. Nigidius ait: si luna in summo circulo maculas nigras habuerit in primis partibus mensis, imbres futuros significat, si in medio tunc cum plena sit in eo corniculo serenitatem. Cæterum si rubet quasi aurum, uentos ostendit, sit enim uentus ex aeris densitate, obducta sol & luna rubescunt. Item si cornua eius tetra fuerint nebula, tempestas futura est. Aratus autem dicit, si aquilonium cornu lunæ est correctius aquilonium imminere. Item si cornu australe sit erectius notum imminere. Quarta autem luna index futurarum certissima habetur auratum. Unde & Vergilius. Si in ortu quarto, namque is certissimus autor.

Bruma in fauonium.

Cæsari nobilia sidera significant. iiii. calen. Ianuarias matutino canis occidet, quo die Atticæ & finitimis regionibus aquila uespere occidere traditur. Prædie nonas Ianuarias Cæsari delphinus matutino exortitur, & postero exortitur fidicula, quando sagitta uespere occidit. Item quinto Idus Ianuarias eiusdem delphini uespertinus occasus & cōtinui dies hyemis Italiæ cum sol in aquarium sentitur transire, quod fere xviii. calen. Febr. euenit. viii. Febr. regia stella appellata Tuberone, in pectore leonis occidit matutino, & prædie nonas, Febr. fidicula uespere occidit.

A Fauonio in æquinoctium Cæsari significant iiii. calen. Mart. quattriduum uarie, & viii. calen. Mart. hirundinis usus, & postero die arcturi exortus uespertinus. Item nonas Mart. Cæsari cancri exortu id fieri obseruauit. viii. Idus Mart. Aquilonis piscis exortus, & postero die Orionis exortus, & in Attica miluus apparere obseruatur. Idibus Martis Cæsari ferale sibi notauit scorpionis occasus. iiii. calen. Aprilis Italiæ miluus ostenditur, xii. calen. Aprilis equus occidit matutino.

Aequino

A Equinoctium uernū viii. calen. aprilis peragi uidetur. Ab eo ad Vergiliatū exortū matutinū Cæsari significant. iiii. nonas Aprilis in Attica Vergilię uespere occultantur. Item post pridie nonas aprilis in Boëtia & Chaldęis Orion & gladius eius incipiunt abscondi. Cæsari vi. calen. Aprilis significat imbres librę occasus. xiiii. calen. Maias succulę occidunt uespere, sidus uehemens & terra marig turbidum. xvi. calen. Maias, in Attica occidunt uespere, Cæsari xv. calen. Maias, quatrduum significant. xii. calen. Maias Assyriis succulę occidunt uespere, quod uulgo appellatur sidus parilicium, quoniam xi. calen. Maias urbis Romę natalis habetur, quo fere serenitas redditur, claritatę obseruationis membrorum augmęto. Hyadas appellātib; Gręcis, quod nostri à similitudine cognominis uocabulū eis stellis propter succos impositū arbitrantur, impetiti appellaue re succidas. Cæsari viii. calen. Maias notantur dies. vii. calen. Maias Aegypto hęc di exortuntur. vi. calen. Maias. Boëtiaę & Atticę canis uespere occultatur, & fidicula mane oritur. v. calen. Maias Assyriis Orion totus absconditur. Quarto aut cal. Maias Assyriis canis. vi. nonas Maias Cæsari succulę matutino exortuntur. & viii. Idus Maias. capella pluuialis. Aegypto aut eodem die canis uespere occultatur. Sic fere in vi. Idus Maias, qui est Vergiliarum exortus decurrunt sidera.

A Vergiliarum exortu significant Cæsari, post pridie Idus Maias, arcturi occasum matutinum. iiii. Idus Maias, Fidiculę exortus. xii. calen. Iunias capella uespere occidit, & in Attica canis xi. cal. Iunias Cæsari Orionis gladius occidere incipit. iiii. nonas Iunias Assyriis aquila oritur uespere. vii. Idus Iunias arcturus matutino occidit. Italg. iiii. Idus Iunias delphinus oritur in Aegypto. xi. calen. Iulias eiusdem Orionis gladius Cæsari occidere incipit. viii. calend. Iulias longissimus dies totius anni, & nox breuissima solstitium conficit.

A Solstitio ad fidiculę occasum vi. calen. Iulias Cæsari Orion exortitur, Zona autem eius Assyriis iiii. nonas Iulias, Aegypto uero eadem die Procyon æstuosus matutino oritur, quod sidus apud Rhomanos non habet nomen nisi canicula, quam uolumus intelligere minorę canem, ut in astris pingitur, ad æstū maxime pertinens, sicut paulo post docebimus. iiii. nonas Iulias Chaldęis corona occidit matutino. Atticę Orion totus eadem die exortitur, pridie Idus Iulias. Aegypto Orion desinit exortiri xv. calen. Augustas. Assyriis Chiron exortitur. Deinde post triduum fere ubiq; confusus inter omnes sidus indicās quod canis ortu uocatus sole pattem primam leonis ingresso cum fit solstitium, quod sidus accendit solem & magnam æstus obtinent causam. xvi. calen. aug. Aegypto aquila occidit matutino, etesiarumq; prodromi status incipiunt, quod Cæsari x. calen. Aug. sentire Italiam existimauit: aquila Atticę matutino occidit viii. Idus Aug. arcturus medius occidit iiii. Idus Aug. Fidicula occasu suo autumnum inchoat, aut ante notat, sed uera ratio id fieri inuenit pridie Idus Aug. Equus oritur uespere & Cæsari, Aegypto delphinus occidit xi. cal. Septemb. Assyriis stella, quę ante uindemiator appellatur, exortiri mane incipit, uindemię maturitatem promittens, cuius argumento erunt agni colore mutati, & Assyriis quinto calen. sept. sagitta occidit, etesiarq; desinunt. Ante uindemiator Aegypto nonis septemb. oritur. Atticę arcturus matutino, & sagitta occidit mane v. Idus sept. Cæsari capella oritur uespere. Arcturus uero pridie Idus sept. imbres uehementissimos significat, terra marig. Ratio eius hęc traditur, si delphino occidente imbres fuerint, non defuturi sunt per arcturum, eius signi ortum seruat hirundinum habitus, nanque deprehensę intereunt. xvi. calend. Octobres Aegypto spica quam tenet uirgo oritur matutino, etesiarq; desinunt. xi. calendas octobres commiffura piscium occidit, ipsumque equi sidus viii. calendas octob. iiii. calend. octob. hęc di oriuntur calendis octobribus, capella matutino exortitur vi. nonas octobris. Atticę corona exortitur mane v. nonas octobris. Heniochus occidit matutino iiii. nonas octobris. Cæsari corona exortiri incipit, & pridie nonas occidunt: hęc di uespere viii. Idus octobris, Cæsari fulgens in corona stella exortitur, & tertio Idus Vergilię uespere

uesperi exoriuntur xviii. calend. nouemb. Succulæ uesperī oriuntur pridie calend. nouemb. Cæsari arcturus occidit, & succulæ exoriuntur cum sole, quarto nonas nouemb. arcturus occidit uesperī, & Idus nouemb. Atticæ Vergiliæ occasu suo hyemem inchoat, quinto Idus Orionis gladius occidere incipit. Deinde iii. Id. Vergiliæ occidunt, occasum matutinum Vergiliarū Hestodes, natura huius quoque nominis Hestodis astrologiam tradidit fieri.

IN æquinoctio autumnī confitetur quod tales xxv. dies ab æquinoctio Anaximander lxxxī. Euthemon xlviī. Nos autem sequentes obseruationem Cæsaris xlv. die ab æquinoctio dicimus fieri.

ANte omnia autem duo esse nomina cœlestis iniurię meminisse debemus: Vnum quod tempestates uocamus, in quibus grandines, procellæ, cæteraque similia intelliguntur, quæ cum plenilunio acciderint, ui maiore impelluntur. Hæc ab horridis sideribus exeunt (ut sapius diximus) ueluti arcturo, Otione, hœdis. Alia sunt illa quæ silente cœlo serenīs noctibus fiunt nullo sentiente, nisi cum facta sunt publica, & magnæ sunt differentiæ à prioribus, aliis rubigenem, aliis uredinem, aliis caliginem impellentibus, omnibus uero sterilitatem. De his nunc dicemus, quæ ante nos à nullo sunt prodita, prius causas reddemus eorum, quæ sunt præter lunarem, & quæ paucis cœli locis constant. Nanque Vergilię primatum tenent ad fructus, quarum exortu ætas incipit, occasu hyems semestris spatio intra se, & messes uindemiasque, & omnium maturitatem amplexantur. Est præterea in cœlo qui uocatur Lacteus circulus etiam uisu facilis, huius de fluuio uelut ex ubere aliquo sata cuncta lactescunt, duorum siderum obseruatione aquilæ in septentrionali parte & in austrina canicula, cuius mentionem suo loco fecimus, ipse circulus fertur per Sagittarium & Geminos, solis centrum infra æquinoctialem circulum secans, commissuras eorum obtinens, hinc aquila illinc canicula, ideo effectus utriusque ad omnes frugiferas pertinet terras, quoniam in his tantum locis solis terræque centra congruunt. Igitur horum siderum diebus si purus atque mitis æter genitalem illum lacteumque succum transmiserit in terras, lata adolescunt sata, si luna qua dictum est ratione roscidum frigus asperferit, admixta amaritudo, ut in lacte puerperium necat, modus in terris: huius iniuriæ quam fecit in quacunque conuexitate comitatus utriusque causæ, & ideo non pariter in toto orbe sentitur, ut nec dies. Aquilam diximus in Italia exoriri xiii. calend. Ianuarias, nec patitur ratio naturæ quicquam in satis ante eum diem spei esse certæ. Si uero interlunium incidat, omnes hybernos fructus lædi necesse est. Rudis fuit priscorum uita, atque sine literis, non minus tamen ingeniosam fuisse in illis obseruationem apparebit, quam nunc esse rationem. Tria namque tempora fructibus metuebant, propter quod instituerunt ferias, diesque festos, rubigalia, floralia, uinalia: Rubigalia Numa constituit anno regni sui xi. quæ nunc aguntur ad vii. calend. Maii, quoniam tunc fere segetes rubigo occupat. Hoc tempus Varro determinat sole tauri partem decimam obtinente, sicut tunc ferebat ratio, sed uera causa est quod post dies xix. ab æquinoctio uerno, per id quattriduum uaria gentium obseruatione, in quarto calend. Maii, canis occidit sidus, & per se uehemens, & cui præoccidere caniculam necesse sit. Idem itaque floralia quarto calend. easdem instituerunt urbis anno dxvi. ex oraculis Sibyllæ, ut omnia bene deflorescerent: hunc diem Varro determinat sole tauri partem quartamdecimam obtinente. Ergo si in hoc quattriduum incidat plenilunium, fruges & omnia quæ floreant lædi necesse erit. Uinalia priora quæ ante hos dies sunt ix. calend. Mart. degustandis uinis instituta nihil ad fructus attinet, nec quæ adhuc diximus ad uites oleasque, quoniam earum conceptus exortu uergiliarū incipit, ad sextum Idus Maii, ut docuimus, aliud hoc quattriduum est, quod neque rore sordere uelint, exhorrent enim frigidum sidus arcturi postridie occidens, & multo minus plenilunium incidere quarto nonas lunias iterum aquila exoritur uesperī, decretatio die florentibus oleis uitisque si plenilunium incidat, in eum equidem & solstitium octauo

oſtauo calen. Iunias in ſimili caſu dixerim & canis ortum poſt dies à ſolſtitio xxiii. ſed interlunio accidente, quoniam uapore conſtat culpa, aciniq; præcoquuntur in callum. Rurſus plenilunium nocet ad quartum nonas Iulias, cum Aegypto canicula exoritur, uel certe xvi. calend. Auguſti, cum Italiae item iiii. calen. Aug. cum aquila occidit, uſq; in x. calen. eiufdem Extra has cauſas ſunt uinalia altera quæ aguntur xiii. calen. ſeptem. Et Varro, à fidicula incipiente occidere mane, determinat quod uult initiũ autumnii eſſe, & hunc diem feſtum tempeſtatibus leniendis eſſe inſtitutum, nunc fidiculam occidere ſexto idus Aug. obſeruatur. Intra hæc conſtat cœleſtis ſterilitas: neq; negauerim poſſe eã permutari arbitrio legentium, locorum æſtimatiũ naturas, ſed à nobis rationem eſſe demonſtratam ſatis eſt reliqua obſeruatione cuiuſque conſtabunt. Alterutrum quidem fore in cauſa, hoc eſt, plenilunium, aut interlunium non erit dubium, & in hoc mirabilem admirari benignitatem naturæ ſuccurritiam primum hanc iniuriam omnibus annis accidere non poſſe propter ſtatos ſiderum curſus, nec niſi paucis noctibus anni, idq; quando ſit futurum facile noſci, ac ne per omnes meſes timeretur earum quoque lege diuiſum æſtate interlunia, præter quã biduo ſecura eſſe hyeme plenilunia, nec niſi æſtatis breuiſſimiſq; noctibus metui, non diebus item ualere. Præterea tam facile intelligi, ut formica minimum animal interlunio quieſcat, plenilunio & etiã noctibus operetur. Auem param oriente ſyrio ipſo die nõ apparere, & donec occidat: ediuerſo uirionem prodire ipſo ſolſtitii die. Neutrum uero lunæ ſtatum noxium eſſe, nec noctibus quidem niſi ſerenis, & omni aurea quieſcente, quoniam neq; in nube neq; in flatu cadunt rotes, ſic quoq; non ſine remedio ſarmenta aut palearum aceruos, & euulſas herbas fruticesq; per uineas camposq; cum timebis, incendito, ſumus medebitur, hic è paleis & contra nebulas auxiliatur, ubi nebulæ nocent. Quidã tres caneros uiuos cremari iubent in arbuſtis ut carbunculi non noceant. Alii filuri carnẽ leuiter uti à uento per totam uineam ſumus diſpergatur. Varro autor eſt, quod ſi fidiculę occaſu, quod eſt initium autumnii, una pica cõſecretur inter uites, minus nocere tempeſtates. Archibius ad Antiochũ Sytię regem ſcripſit, ſi fiſtili nouo obſerata obruatur tubeta rana in media ſegete, non eſſe noxias tempeſtates.

Vertices extremos circa quos cœli ſphæra uoluitur polos nũcupauere, è quibus unus eſt ſeptentrionalis, qui boreus appellatur, qui nunquã occidit: alter auſtralis, qui terræ obiectus à nobis nunquam uideretur, & auſtronotus dicitur, quẽ quidam dicunt eſſe Thetin Oceani tixorem, nutricem Iunonis, quæ fingitur in Oceano prohiberi occidere. Hæc habet ſtellas in capite ſeptem non claras; in utraq; aure duas, in harmo unam, in peſtore claram unam, in pede priori unam, in ſcõmore poſteriori duas, in pede extremo poſteriori duas, in cauda tres. Sunt omnes .xx.

Finis